

Bratislavský KURIER®

150 000 VÝTLAČKOV

www.bratislavskykurier.sk

ZADARMO

NOVINY PRE BRATISLAVČANOV A NÁVŠTEVNÍKOV HLAVNÉHO MESTA

V tomto roku
pôjde do hradu
15 miliónov
eur

str. 4

Čo nás trápi
na našej MHD?

str. 9

Hokejistky chcú
na olympiáde
prekvapiť

str. 18

PLÁNOVANÁ PODOBA ZLATÝCH PIESKOV ZÍSKALA OCENENIE

Cenu za urbanizmus za rok 2009 Združenia pre urbanizmus a územné plánovanie Slovenska pri Spolku architektov Slovenska získala Urbanistická štúdiá Zlaté piesky, ktorej obstarávateľom bolo Hlavné mesto SR Bratislava.

Ocenená štúdiá pre lokalitu Zlaté piesky je navrhnutá predovšetkým ako športovo-rekreačný areál nadmestského významu s voľnočasovými aktivitami s celoročným využitím.

Návrh na využitie areálu je zameraný najmä na vodné športy. Popri lodenici, plážach a priestoroch pre šport, obsahuje aj možnosť vytvorenia umelej ľadovej plochy. Okrem toho sú tu možnosti aj na prírodné ľadové plochy, ktoré by sa dali bezpečne využívať v zimnej sezóne (napr. zátoka veslárskej dráhy).

(pokračovanie na str. 5)

Nový športovo-rekreačný areál je zatiaľ iba na papieri a už zbiera ocenenia.

Z CESTY NA KAMZÍK JE NEVKUSNÉ PARKOVISKO

Kým sa auto „vyšplhá“ ku Kamzíku, minie hneď niekoľko parkovísk. Je pritom jedno, či sa tam „šplhá“ od konečnej trolejbusov č. 203 na Kobilce alebo od Vojenskej nemocnice. Minie ich niekoľko, niektorí šoféri ich však kompletne odignorujú a vystupujú až na samom vrchole kopca. Z ktorého sa stáva nevkusné parkovisko. Vlastne nestáva, už ním dlho je. Je o to riskantnejšie, o čo viac cesta, po bokoch ktorej tam autá parkujú, primrzá.

Aby sa stalo nešťastie/tragédia, pritom stačí tak málo. Stačí, aby sa niekto vybral od bufetov smerom dolu, a cestou by stretol jedno z prichádzajúcich áut, ktorých tam, mimochodom, včera smerovali celé kolóny. Alebo jedno z odchádzajúcich, jedno z hľadajúcich si miesto, kde zakotviť. Logicky by sa mu vyhol,

ale keby sa pošmykol na zľadovatenom teréne, tak či tak by skončil pod jeho kolesami. Nešťastie/tragédia sa stanú, ani nestačíte lusknúť prstami. Všetci to vedia, a mnohí na to kašľú, kým sa niečo nezomelie. Prečo vlastne?

Že sa k miestnym bufetom presúvajú autami ich prevádzkovatelia, sa dá pochopiť. Presúvajú nimi sami seba aj tovar, a je to tak praktickejšie. Ale že sa tam vyvezie niekto iný, je nepochopiteľné. O pár metrov nižšie je predsa klasické parkovisko, o ďalších pár desiatok metrov nižšie ešte jedno. Prečo ľudia neparkujú tam a nevyšlápajú si ten kúsok hore po vlastných? Ak idú naozaj do prírody a za prírodou, tak by bol takýto prístup namieste. Je však otázne, či za tým nie je len taká veľká a prázdna bublina. Že o tú prírodu vlastne mnohým

až tak nejde. Lebo ako inak si vysvetlíť, že napríklad včera bolo hore požehnané veľa áut, kopec, na ktorom sa dá sánkovať aj lyžovať, však zívaj prázdnotou. Bufety naopak. A na spomínanom parkovisku neďaleko opodiaľ sa popoludní ešte niekoľko voľných miest na parkovanie našlo.

Ale to je niektorým ľuďom medzi nami fuk. Odvezú sa až do cieľa, čo najbližšie, ako sa len dá, nezáleží pritom, za akú cenu.

Nebolo by od vecí postaviť tam na oboch stranách kopca vždy tesne za posledným možným parkoviskom značku zákaz vjazdu. Aspoň v zime. A kontrolovať, či ho prichádzajúci rešpektujú.

(ld)

Keby šoféri cestou na Kamzík využívali jedno z parkovísk v okolí a nevystupovali z auta až na vrchole kopca, nedochádzalo by tam k toľkým riskantným situáciám.

STAROMEŠŤANOM „ZAHRAL“ V BÁBKOVOM AJ PREMIÉR

Bábkové divadlo nenaplnili v minulom týždni tí najmenší, ale skôr narodené ročníky. A ani na scéne sa neobjavili klasické bábkové figúrky, ale postavy reálneho života. Napokon, nešlo o žiadnu bábkohru, ale o stretnutie staromestských seniorov s poslancom staromestského i krajského zastupiteľstva Martinom Borguľom.

Ten sa rozhodol poďakovať svojim voličom za podporu v regionálnych voľbách a zároveň predstavil svoj zámer – zvyšovať informovanosť ľudí, sprostredkovať im častejšie kontakty s politikmi, ale hlavne s odborníkmi na otázky, ktoré starších spoluobčanov zaujímajú.

V prvom kole vytiahol naozaj „hviezdnu“ zostavu. Bábkové figúrky na javisku nahradili jeho hostia, ktorými boli premiér Robert Fico, Viera Tomanová – ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny, Lýdia Brichtová – riaditeľka odboru sociálnych služieb na MPSvR SR, Edita Vojteková z odboru sociálneho poistenia na MPSvR SR, Jolana Javorčková – riaditeľka Spoločného sekretariátu Rady vlády SR pre seniorov a Rady vlády SR pre osoby so zdravotným postihnutím, Alojz Marsina – riaditeľ odboru dôchodkového sporenia na MPSvR SR.

Hlavnou témou stretnutia boli dôchodky a sociálna politika. Niektorí dôchodcovia sa sťažovali na veľmi nízke dôchodky, iní na nedostupnosť Sociálnej poisťovne, kam sa nevedia dovolať. Viera Tomanová vyzvala preto dôchodcov, aby napísali na lístočky svoje mená, adresy a rodné čísla, a že na ministerstve sa budú ich problémom venovať. Premiér Robert Fico pochválil seniorov za to, že zvládli prechod na euro.

(ba)

SEDAČKOVÁ LANOVKA PREMÁVA AJ V ZIME

Vždy od štvrtku do nedele, aj počas štátnych sviatkov, premáva až do apríla sedačková lanovka zo Železnej studienky na Kamzík (Kolibu) a opačne. Presúva sa po trase dlhej 988,4 metrov, prekonáva pri tom prevýšenie 186 metrov. Pri ceste smerom z Kamzíka uvidia ľudia z otvorených „hojdačiek“ lesy a vrchy Malých Karpát. Za jednosmerný lístok zaplatia tri eurá, za obojsmerný štyri. Dôchodcovia majú zľavu – kompletná jazda ich vyjde na dve eurá.

(ld)

Dvojtyždenník **Bratislavský kuriér** vydáva Staromešťan, s.r.o. Šéfredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@skurier.sk, E-mail: redakcia@skurier.sk, tel. č.: 02/ 544 377 81 Inzercia: inzercia@skurier.sk. **Adresa redakcie:** Ventúrska č. 4, 811 01 Bratislava. Distribúcia: bezplatne do všetkých domácností a firiem v Bratislave. Registrované MK SR: EV3820/09.

NÁVŠTEVA V PÔRODNICI JE NIEKDE SKLAMANÍM

Chvíľa, ktorá celkom zmení váš život. Je to okamih narodenia vašej dcéry či syna. A práve v týchto vzácných chvíľkach sa všetci rodinní príslušníci usilujú aspoň na chvíľu vidieť bábätko. Návštevy na pôrodnici nie sú povolené, malého človečika môžete vidieť iba vonku pred pôrodným oddelením. Nie všade sú však na tieto jedinečné chvíle vytvorené dôstojné podmienky.

Ak má mamička zaplatenú nadštandardnú starostlivosť a samostatnú izbu, tak je režim iný. Pravda, ak práve nie je chrípková epidémia a bábätko nemá popôrodnú žltáčku. „Keď sa mi ako mladej mamičke narodilo prvorozené bábo, pyšne som ho ukazovala na chodbe nemocnice už v prvý deň. Nevedomou som si nebezpečenstvá infekcií a prievanu. Chcela som však ukázať nášho drobca manželovi, lebo vtedy ešte neexistovala možnosť rodiť v prítomnosti manžela. Rodila som na Kramároch a vtedy nás bolo na oddelení štyridsať, tak si to viete predstaviť. V ne-

deľu to vyzeralo na chodbe ako na stanici a myslím si, že za tých pár minút šťastní oteckovia ani nevedeli, ktorý potomok je ich. A mám taký pocit, že sa nič nezmenilo ani po tridsiatich rokoch,“ vraví päťdesiatnička Zuzana.

Sondovali sme teda, aká je situácia v bratislavských pôrodniciach dnes. Asi najdôstojnejšie prostredie je v Petržalke na Antolskej ulici. Malé sklenené dvere sú oblepené rôznymi oznamami a letáčikmi, pred dverami sa tlačia oteckovia a rodinní príslušníci, a tak vidieť bábätko je takmer nemožné. Niet si kde sadnúť, sestričky nestíhajú odpovedať na netrpezlivé klopanie a nervozity je tu viac ako dost. „Viete, už som tu zažila, že sa dve mamičky poriadne pohádali, lebo ani jedna nechcela opustiť miesto pri okienku,“ vraví pani Jana.

Podstatne lepšia je situácia na Kramároch a v Ružinove. „Ako ma informovala primárka novorodeneckej kliniky, stavebné dispozície kliniky na Antolskej neumož-

V Ružinove majú mamičky aj ich návštevy oveľa väčší komfort. foto mk

BRATISLAVSKÝ BÁL SA PRESÚVA Z REDUTY DO MESTSKÉHO DIVADLA

Už siedma Bratislavská čučoriedka (Cena Júliusa Satinského) sa bude odovzdávať na 9. Bratislavskom bále v Mestskom divadle Pavla Országha Hviezdoslava. Ten sa tento rok rozbehne 13. februára, vstupenka vychádza na 150 až 200 eur, v závislosti od miesta, pre ktoré sa plesajúci rozhodnú. Páni by mali prísť v smokingu, prípadne vo fraku, dámy vo večerných

(ld)

foto mk

Ak sa počas návštevných hodín na Antolskej zide viacero rodín, boj o kúsok dveri sa stane realitou. foto mk

ňujú iné riešenie ako kontakt rodiny s novorodencom cez sklenené dvere (nie okienko). V Ružinove bolo možné „odkrojiť“ z verejného priestoru pred výťahmi. Na jednom konci tohto vestibulu sa vytvoril dostatočne veľký presklený priestor, kde mamičky môžu doviezť dieťaťko a ukázať ho rodine. Podobne to bolo možné vytvoriť aj na Kramároch, kde sú priestory veľkorysejšie,“ povedala nám Rút Geržová, hovorkyňa FNŠP Bratislava.

Zatiaľ teda na zásadné úpravy a vytvorenie dôstojnejšieho prostredia pre návštevy nemocnice nemajú peniaze a niekde to nedovoľuje ani dispozičné riešenie objektu.

„Boli sme pozrieť vnučku, ktorá rodila v Košiciach. V nemocničnej hale pri vstupe je stojan, kde si návštevníci pred a po odchode z nemocnice umyjú – dezinfikujú ruky. Priestor pred vstupom

na oddelenie je veľký, ani mamičky sa nemusia tlačiť a čakať jedna na druhú. Ale je to nový objekt, kde už zrejme pri projektovaní mysleli aj na popôrodné návštevy,“ povedala nám staršia pani, ktorá kedysi pracovala na novorodeneckom oddelení na Kramároch.

Odborníci upozorňujú, že priamy kontakt s novorodencom krátko po narodení, nie je vhodný. Dieťaťko je náchylné na možné infekcie, rovnako tak rodička. No vidieť svojho potomka aspoň na chvíľu chce každý otecko, či starí rodičia. Preto by sa mali nemocnice usilovať vytvoriť v rámci finančných možností dôstojné prostredie. Niekedy stačí iba zmeniť prístup.

(bu)

KONCOM FEBRUÁRA BEZPLATNÁ PREHLIADKA CENTRA

Zakrúžkujte si v kalendári 21. február, ktorý je Svetovým dňom sprievodcov cestovného ruchu. Tento rok padne na nedeľu. Bratislavské kultúrne a informačné stredisko v spolupráci so Slovenskou spoločnosťou sprievodcov cestovného ruchu pripravuje – tak ako vlani – bezplatné 90-minútové pe-

šie prehliadky historického centra s licencovanými vlastivednými sprievodcami. Tí budú hovoriť po slovensky. Ak by ste sa k jednej takej skupinke radi pripojili, sledujte internetové stránky www.bkis.sk a www.slovakia.travel.sk.

(ld)

BKIS PONÚKA AJ TIPY NA NAJLEPŠIE VÝHLADY

Kým sa vybudujú visuté záhrady, aktuálny to sen hlavného mesta, z ktorých by ste mali mať Bratislavu ako na dlani, dajú sa z propagačných materiálov Bratislavského kultúrneho a informačného strediska vytiahnuť štyri náhradné lokality. Dostupné v každom ročnom období, dve dokonca úplne bezplatné.

Jednou z nich je hrad a jeho okolie, druhou Slavín. Z terasy pamätníka, pripomínajúceho takmer 7 000 vojakov Sovietskej armády,

ktorí padli pri oslobodzovaní mesta počas 2. svetovej vojny, uvidíte aj Malé Karpaty. Televíziu vežu Kamzík postavili v roku 1975, má dvesto metrov a Bratislavu si obzeráte z výšky 68 metrov od základne, z pomaly sa otáčajúcej reštaurácie. Poslednou možnosťou je vyhlídková plošina na Novom meste, postavená osemdesiat metrov nad zemou. Tam treba počítať s poplatkom za výťah.

(ld)

Z JANUÁROVÉHO ROKOVANIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Poslanci bratislavského mestského parlamentu sa zišli na prvom tohtoročnom zasadnutí v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca vo štvrtok 28. januára. Prerokovali takmer 30 bodov programu. Schválili napríklad Správu o kontrolnej činnosti mestského kontrolóra, zobrali na vedomie Správu o zdravotnom stave obyvateľov hlavného mesta za rok 2008 a podporili aj nájom pozemkov na Ovsišťskom námestí samospráve Petržalky, ktorá tam plánuje vybudovať park.

DECEMBROVÉ UZNESENIE O PKO NEZRUŠILI

V úvode prvého tohtoročného zasadnutia bratislavského mestského zastupiteľstva navrhol Ján Budaj (DÚ) zrušiť uznesenie z decembra minulého roka, ktorým mestský parlament podporil budúci dlhodobý nájom priestorov pre potreby kultúrno – spoločenského centra v plánovanom komplexe River Park II na dunajskom nábreží. Sálu by si malo mesto prenajať na 20 rokov s ročným nájomom 467 000 eur. Za zrušenie hlasovalo iba 9 z 50 prítomných poslancov, štyria boli proti a 36 sa zdržalo hlasovania.

Mestské zastupiteľstvo zároveň zrušilo viaceré vlani prijaté uznesenia súvisiace s PKO. Ich splnenie sa niekoľkokrát predlžovalo, posledným termínom bol koniec minulého roka. Všetky uznesenia sa týkali úloh pre primátora Andreja Ďurkovského, podľa ktorých mal predložiť mestskému zastupiteľstvu informáciu, ako chce hlavné mesto ďalej riešiť budúcnosť PKO. Zároveň mal požiadať staromestský stavebný úrad o zrušenie búracieho povolenia pre budovy PKO. Dôvodom zrušenia týchto uznesení bolo podľa predloženého materiálu schválenie decembrového uznesenia o prenájme priestorov v novom komplexe River Park II. K problematike chceli vystúpiť aj dve občianske aktivistky, poslanci im to však hlasovaním

neumožnili. Za ich vystúpenie hlasovalo 24 z 50 prítomných poslancov. O dôvodoch predloženia takejto návrhu sme sa porozprávali s predkladateľom Jánom Budajom.

Prečo ste navrhli zrušenie uznesenia o budúcom nájme priestorov v komplexe River park II?

Návrh som podal v dobrej vôli predísť ťažkostiam. Podľa mojej mienky schválené uznesenie je zmaťochné a v rozpore s predpismi, ktoré zaväzujú k rokovaniu mestské zastupiteľstvo. Uznesenie bolo prijaté bez akejkoľvek súťaže a mesto si chce objednať službu na 20 rokov (prenájom), ktorá je drahá. Poslanci i verejnosť mali dostať takýto závažný návrh na dlhodobý záväzok minimálne 7 dní pred rokaním, čo sa však nestalo. Dostali ho však až v deň rokovania.

Ako vnímate hlasovanie svojich kolegov?

Zdá sa, že niektorí poslanci sa chovajú v štýle „po nás potopa“. Budúce mestské zastupiteľstvo bude mať len 45 členov a zrejme niektorí uprednostnili celkom iné benefity ako je dôvera voličov. To je vždy v politike možné riziko. To sú potom otvorené dvere k absurdnému rozhodovaniu, k absurdnému z hľadiska verejného záujmu.

BRATISLAVA STARNE, ALERGIKOV PRIBÚDA

Vývoj populačnej krivky potvrdil tendencie spomaľovania reprodukcie obyvateľstva aj v Bratislave. Kým v roku 1998 žilo na území hlavného mesta takmer 450 000 trvalo bývajúcich obyvateľov, k 31. decembru 2008 to bolo o vyše 20 000 menej. Trendom je tiež starnutie obyvateľstva. Priemerný vek bratislavských mužov a žien sa za roky 2001 až 2008 zvýšil o približne 2 roky na takmer 39 respektíve viac ako 42 rokov. Zvyšuje sa aj počet ľudí v poproduktívnom veku. V roku 1998 ich žilo na území Bratislavy necelých 86 000 ľudí, v roku 2007 sa ich počet zvýšil na vyše 88 000, čo bolo 20 percent z celkového počtu obyvateľov mesta. Uvádza to Správa o zdravotnom stave obyvateľov Bratislavy za rok 2008, ktorú mestské zastupiteľstvo zobralo na vedomie.

Rozsiahly dokument tiež poskytuje prehľad o chorobnosti obyvateľov. Napríklad za posledné obdobie sa zvýšil počet alergických ochorení vo všetkých vekových kategóriách. Bolo zaznamenaných vyše 116 000 alergických ochorení u osôb evidovaných v Bratislave. V hlavnom meste bolo v predminulom roku z celkového počtu sledovaných pacientov s chorobami dýchacích ciest takmer 57 percent pa-

cientov s netuberkulóznymi chorobami, kde prevažovali najmä chronické choroby dolných dýchacích ciest – astma, chronická obštrukčná choroba pľúc. Z celkového počtu na tuberkulózne ochorenia sledovaných pacientov v Bratislave je 1,5 percenta detí.

Počet pacientov evidovaných na pohlavné choroby v hlavnom meste bol najvyšší v roku 2001, najnižší v roku 2005. Od roku 2006 lekári zaznamenávajú nárast zaevidovaných prípadov syfilisu.

V Bratislave sa eviduje v porovnaní s ostatnými regiónmi Slovenska najviac drogovo závislých pacientov. Percentuálne vyjadrenie počtu evidovaných drogovo závislých pacientov v Bratislave od roku 2001, keď podiel na celoslovenskom výskyte predstavoval 44 percent klesá – v roku 2008 to bolo už len 27 percent.

V závere Správy o zdravotnom stave obyvateľov Bratislavy sa konštatuje, že zdravotný stav obyvateľstva Bratislavy nie je horší, ako je celoslovenský priemer. Prispievajú k tomu aj rôzne projekty magistrátu podporujúce zdravý životný štýl ako aj činnosť Kancelárie Zdravé mesto v spolupráci s občianskymi združeniami a ďalšími inštitúciami.

PETRŽALKA CHCE

Z OVSIŠŤSKÉHO NÁMESTIA ZELENÝ PARK

Mestské zastupiteľstvo jednoducho schválilo nájom pozemku s výmerou takmer 4300 štvorcových metrov na 10 rokov mestskej časti Petržalka za 1 euro ročne. Ide o pozemok na Ovsišťskom námestí, ktoré chce samospráva Petržalky zrevitalizovať na zelený park. Na podrobnosti sme sa opýtali mestského poslanca a starostu Petržalky Milana Ftáčnika (klub SMER-SD).

Aké práce projekt zahŕňa?

Mestská časť má v miestnom zastupiteľstve schválený zámer, ktorý predpokladá vybudovanie parku Ovsišťské námestie. Námestie má zhruba obdĺžnikový tvar, obstarali sme už projektovú dokumentáciu, ktorá zachováva zelený charakter tohto priestoru. Rešpektuje tiež ľudmi prirodzene vychodenú cestičku, ktorá by mala byť zachovaná. Vytvorí sa tam centrálny priestor pre matky s deťmi, seniorov či občanov, ktorí si

budú chcieť posediť v príjemnom prostredí. Má tam byť aj lúka pre detské športové aktivity. Projekt rieši revitalizáciu zelene, sady, úpravy, výsadbu stromovej aleje, kríkov ako aj vybudovanie a osadenie lavičiek a košov na odpadky.

Koľko peňazí si revitalizácia Ovsišťského námestia vyžiada a využijete aj prostriedky z eurofondov?

Predpokladané náklady sú približne 150 000 eur a financovať ich budeme z nášho rozpočtu. Eurofondy chceme využiť pri väčšom projekte – revitalizácii Sadu Janka Kráľa.

Kedy by sa mali práce začať a koľko potrvajú?

Pravdepodobne už v tomto roku. Možno však budú rozdelené do niekoľkých etáp. Park by mohol byť realitou v roku 2011.

ODMENA PRE MESTSKÉHO KONTROLÓRA

Zastupiteľstvo zobralo na vedomie Správu o kontrolnej činnosti mestského kontrolóra za minulý rok. Jeho útvár urobil v roku 2009 10 kontrol v mestských organizáciách.

Mestský kontrolór Peter Šinály dostane za druhý polrok minulého roka na základe rozhodnutia poslancov odmenu vo výške 4223 eur. Suma predstavuje 30 percent zo súčtu jeho mesačných plátov za toto obdobie.

KONCERT NA POMOC OBYVATEĽOM HAITI

Charitatívny koncert s názvom Nová scéna pre Haiti je naplánovaný na 8. februára, celý výťažok zo vstupného poputuje na Haiti, zničené zemetrasením. V programe zaznejú piesne z rôznych muzikálov, napríklad aj z Na skle maľovaného, Pokrvných bratov, Hamleta, Krysařa, z Evanjelia o Márii.

Divákovi sa okrem iných predstaví aj Marián Slovák, Ján Gallovič, Sisa Sklovská, Soňa Valentová a Katarína Hasprová, zaspievajú sólisti Ľubica Rybárska a Dušan Jarjabeck. Vstupenka stojí 25 eur.

Námestie chcú prebudovať za približne 150 000 eur.

foto mk

Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne nám. 1, 814 99 Bratislava zastúpené primátorom Andrejom Ďurkovským

oznamuje v súlade s § 9a odsek 2 zákona č. 138/1991 Zb. v znení neskorších predpisov zámer predať na základe obchodnej verejnej súťaže nehnuteľnosti v Bratislave v katastrálnom území Petržalka:

1. pozemok parc. č. 5100/4 vo výmere 34 m², druh pozemku – zastavané plochy a nádvoria a novovytvorený pozemok parc. č. 5099/1 vo výmere 542 m², druh pozemku – zastavané plochy a nádvoria, vzniknutý podľa geometrického plánu č. 48/2009 z pozemku parc. č. 5099
2. pozemok parc. č. 5096 vo výmere 959 m², druh pozemku – zastavané plochy a nádvoria, pozemok parc. č. 5098/2 vo výmere 172 m², druh pozemku – zastavané plochy a nádvoria
3. pozemok parc. č. 3428 – zastavané plochy a nádvoria vo výmere 170 m² a stavbu súp. č. 876 postavenú na pozemku parc. č. 3428.

Podmienky obchodnej verejnej súťaže a súťažné podklady sú zverejnené na úradnej tabuli na prízemí Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy a na internetovej stránke www.bratislava.sk.

Podmienky obchodnej verejnej súťaže a súťažné podklady si môžu záujemcovia vyzdvihnúť aj osobne v budove Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy na adrese: Primaciálne nám. 1, Bratislava, prízemie – pracovisko „FRONT OFFICE“, v pracovných dňoch v čase od 9.00 hod. do 15.00 hod.

NA VRANOVSKÉJ VÁM O PÁR DNÍ „ZMERAJÚ“ IQ

Viac ako štyridsať ľudí využilo minulý týždeň možnosť nechať si „zmerať“ svoj intelligenčný kvocient. Na Evanjelickom lýceu na Vranovskej ulici ich otestovala Medzinárodná organizácia Mensa, ktorá spája práve ľudí s tým najvyšším IQ. Najbližšie „meranie“ je na programe 8. februára o 17. h na rovnakom mieste. Testovaní potom dostanú výsledky poštou.

Dôležité je vedieť, že záujemcovia musia mať viac ako štrnásť rokov. Predtým, než sa pustia do testu, ukážu svoj občiansky preukaz, testovaných bez neho sprevádza zákonný zástupca. Dospelých vyskúšajú za desať eur, študentov za sedem. Účastníci sa môžu predregistraovať na internetovej stránke organizátora - www.mensa.sk, predregistráciu uzatvoria 24 hodín pred testovaním, predregistrovaní majú prednosť pred tými, ktorí prídu len tak naslepo.

(ld)

REKONŠTRUKCIA HRADU POČÍTA V TOMTO ROKU S 15 MILIÓNMÍ

Bratislavčania, hoci iba z úzadia, denne sledujú ako sa pýcha niekdajšej i dnešnej Bratislavy mení. Prebiehajúce práce úplne prerobili vonkajšiu tvár hradného paláca, čo sa však deje v interiéri ostáva pre mnohých zvedavcov tajomstvom. Zistili sme napríklad aj, že v tomto roku „zhltnú“ rekonštrukcia ďalších takmer 15 miliónov eur.

Za posledného pol roka sa na hrade udiali zmeny, ktoré môže krásne vidieť každý - Bratislavskému hradu sa vrátila pôvodná farba z tereziánskeho obdobia. Lomenú bielu, ako sa odtieň nazýva, môžeme obdivovať už i v noci, keďže od 1. septembra je hrad osvetlený. V treťom štvrtroku stavbári osadili aj komíny a ukončili opravy vikierov z vonkajšej strany. Ako nás informovala hovorkyňa Národnej rady SR Elena Valovičová, na jednotlivých podlažiach vnútornej časti hradu pokračovali práce na interiérových omietkach a dokončili ich na treťom poschodí v priestoroch budúcich výstavných siení. Hrad už má vymenené a omietnuté aj všetky dvorové okná. Posledné tri mesiace minulého roka venovali reštaurátori Čestnému nádvoriu, kde dostávali novú podobu vonkajšie fasády.

Našťastie, práce sa výrazne pohli aj vnútri paláca. Po dokončení stien a stropov sa práce pre-

sunuli do Rytierskej siene, ktorú rekonštruujú v pôvodnom gotickom slohu. Do začiatku prestavby hradu sa v tejto sále odovzdávali štátne vyznamenania, inak bola pre verejnosť neprístupná. Po obnovení by mala byť sieň prístupná všetkým, nakoľko Slovenské národné múzeum tu bude organizovať výstavy.

Na treťom a štvrtom poschodí sa reštaurátori venovali štukatérskym prácam. Na ostatných podlažiach boli namontované podhlady, dokončilo sa ústredné kúrenie a pripravila sa technika, aby mohol byť palác počas týchto najchladnejších mesiacov temperovaný.

I keď je vonku poriadna zima, neprestali ani exteriérové práce. Ešte v minulom roku sa zrealizovali ochranné opatrenia na Severnej terase, kde sa stále obnovuje niekdajšia oranžéria. Tú chceli podľa prvotného zámeru obnoviť na pôvodnej ploche. Keďže sa však na tomto území nachádza nález vzácneho kniežacieho domu, musí byť oranžéria menšia. Rekonštrukčné práce sa už presunuli aj na strážnice Čestného nádvorja i na iné objekty v tomto areáli.

S novým kalendárnym rokom prišla aj nová suma, ktorá bude počas týchto 365 dní čerpaná. Hovorkyňa NR SR hovorí o takmer 15 miliónoch eur: „V rámci štát-

Lomená biela fasáda hradu pristane.

neho rozpočtu Kancelárie NR SR pre rok 2010 bolo pre účely rekonštrukcie Bratislavského hradu vyčlenených 14,9 mil. €. Prioritou Kancelárie NR SR je rekonštrukcia hradného paláca, ktorá stále prebieha. Realizácia celého zámeru

komplexnej rekonštrukcie Bratislavského hradu bude v dobe hospodárskej a finančnej krízy závisieť od priorit a možností štátneho rozpočtu a je odhadovaná na niekoľko rokov.“

Kedy budú môcť Bratislavčania

navštíviť zrekonštruovaný palác zatiaľ nevedno, Valovičová však dodala, že sa to dozvieme už na najbližšom novinárskom dni.

Veronika Ševčíková

INZERCIA

BRATISLAVA

BKIS BRATISLAVSKÉ
KULTÚRNE
A INFORMAČNÉ
STREDISKO

Bratislavský Bál 2010

REPREZENTAČNÝ MESTSKÝ BÁL

V SOBOTU 13. FEBRUÁRA 2010 O 19.30 HOD. V MESTSKOM DIVADLE P. O. HVIEZDOSLAVA

pod záštitou primátora hlavného mesta SR Bratislavy Andreja Ďurkovského,
spojený s odovzdávaním Ceny Júliusa Satinského „Bratislavská čučoriedka“

PREDAJ A REZERVÁCIA VSTUPENIEK: NECKERMAN SLOVAKIA, PANSKÁ 23, BRATISLAVA, TEL.: (02) 5443 0983

HLAVNÝ PARTNER

PARTNER

MEDIÁLNI PARTNERI

PODUJATIE PODPORILI

ZASADANIE JANUÁROVÉHO ZASTUPITEĽSTVA BRATISLAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

BRATISLAVSKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ MÁ PO NOVOM UŽ LEN TROCH PODPREDESEDOV

O jedného podpredsedu me-nej ako v predchádzajúcom volebnom období – troch namiesto štyroch - má po prvom pracovnom stretnutí poslancov Bratislavského samosprávneho kraja (BSK). Po tajnom hlasovaní, ktorého sa zúčastnili všetci 43 prítomní, sa novými podžupanmi stali poslanci Martin Berta (KDH, 29 hlasov) a Ivo Nesrovnal (SDKÚ-DS, 28 hlasov), tretou je poslankyňa Gabriella Németh (SMK, 28 hlasov).

Na voľbu reagovala Monika Flašíková – Beňová (SMER-SD), ktorá očakávala, že počet podpredsedov BSK klesne aspoň o dvoch. „Myslela som si, že jedno z tých dvoch kresiel potom dostane opozícia,”

nechala sa počuť. „To sa nestalo.“ „Nie je to žiadna rarita, to sú predsa praktiky SMER-SD, že víťaz berie všetko,” zakontroval predseda Bratislavského samosprávneho kraja Pavol Frešo (SDKÚ-DS). „Znamená to, že chcete byť ako SMER-SD?” zaujímalo vzápätí Milana Ftáčnika (SMER-SD). Dodal, že ako to bude na zastupiteľstvách vyzerá, je na poslancoch, ktorí sa budú buď „sekat“ alebo robiť niečo pre ľudí. „Dokážte v praxi, aké princípy dodržiavate,” vyzval kolegov z pravicových strán, ktorí sú vo väčšine. Ladislav Snopko (SDKÚ-DS) si po Ftáčnikovom prejave neodpustil uštipačnú poznámku. „Priatelja, nebudte ako my.“

Okrem podžupanov volili poslanci aj predsedov a členov jednotlivých komisií. V tejto súvislosti sa Monika Flašíková – Beňová pozastavovala nad skutočnosťou, že hoci strana, ktorú zastupuje, má v krajskom zastupiteľstve najviac poslancov, neušiel sa im ani jeden post predsedu. „To sa stalo prvýkrát v histórii Bratislavského samosprávneho kraja,” povedala. Ešte pred rozhodujúcim hlasovaním preto chcela pre SMER-SD kontrolnú funkciu v jednej z komisií. „Nárok však máme minimálne na troch predsedov“ tvrdila. Nové vedenie župy sa im podľa nej smeje, namiesto toho, aby sa riadilo princípmi demokracie a moc sa prerozo-

deľovala medzi koalíciu a opozíciu. „Pavol Frešo predsa po nástupe do funkcie hovoril o tom, ako máme zabudnúť na kampaň a spolupracovať,” pripomenula.

Peter Šramko (KDH) sa po Flašíkovej – Beňovej slovách ozval s konštatovaním, že hoci bola v minulom volebnom období členkou mandátovej komisie, príliš tam nechodila.

Poslanci Bratislavského samosprávneho kraja by sa podľa schváleného plánu zasadnutí na rok 2010 mali stretávať raz za dva mesiace. To prvé predznamenalo, že nuda na nich nebude. Naopak.

(ld)

ZA DUSNO NA PRVOM ZASADNUTÍ KRAJSKÝCH POSLANCOV MOHOL FREŠOV PREJAV O STAVE ÚRADU

Rušno začalo byť na prvom zasadnutí poslancov Bratislavského samosprávneho kraja po tom, čo jeho nový predseda Pavol Frešo (SDKÚ-DS) vystúpil so správou o stave úradu po tom, čo ho vlani v decembri prevzal od svojho predchodcu Vladimíra Bajana (nezávislý, kandidoval s podporou SMER-SD).

„Nebol schválený rozpočet na rok 2010,” odznelo okrem iného v jeho prejave. „Bolo zložité dopátrať sa k informáciám, napomáhajú-

cim jeho konštruovaniu, kľúčovi ľuďia mali dovolenky,” informoval kolegov poslancov Frešo. Dodal, že na novom rozpočte sa už pracuje, v jeho príjmovej časti bude 102 miliónov eur. „Ten vlašajší bol napuchnutý, tohtoročný bude skromnejší,” slúbil. Predchádzajúce vedenie Bratislavského samosprávneho kraja podľa Freša vôbec nezareagovalo na hospodársku krízu. „Teraz hľadáme rezervy,” konštatoval. Počet zamestnancov úradu už napríklad klesol z 206 na 195. „Na platy manažérov

išli desiatky tisíc eur, našli sme neuhradené faktúry, nekryté zmluvy,” pokračoval vo výpočte nedostatkov Frešo.

Vzápätí hovoril o zmenách v súvislosti s plánovanou výstavbou multifunkčnej haly v Petržalke, ku ktorým došlo po krajských voľbách. Na to chcela reagovať poslankyňa a bývalá vicežupanka Monika Flašíková – Beňová (SMER-SD), ktorej sa Frešove slová dotkli. Slovo však nedostala, nový župan rozpravu k bodu odmietol, keďže sa k nemu

neprijímalo žiadne uznesenie. Podporil ho aj Dušan Pekár (KDH), ktorý povedal, že je na Flašíkovej reakciu zvedavý, ale až v bode Rôzne.

Milan Ftáčnik (SMER-SD) Freša informoval, že porušuje rokovací poriadok, zaujímalo ho, prečo. Neskôr odovzdané konštatoval: „Máte tu väčšinu, robte si, čo chcete.” Ján Zvonár (SMER-SD) hovoril o zatváraní úst, čomu sa rovná porušenie demokracie. Nepomohlo, Frešo si presadil svoje.

(ld)

MULTIFUNKČNÁ HALA POSTAVILA PROTI SEBE FREŠA A FLAŠÍKOVÚ – BEŇOVÚ

Ostrý konflikt medzi novým predsedom Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) Pavlom Frešom (SDKÚ-DS) a jednou z poslankyň Monikou Flašíkovou – Beňovou (SMER-SD) vypukol po tom, čo sa nový župan zmienil o zmenách v súvislosti s plánovanou výstavbou multifunkčnej haly v Petržalke. K tým prišlo na sklonku minulého roku, už po krajských voľbách.

Za problém pritom Frešo považuje fakt, že spoločnosť 1. župná (predsedníčkou predstavenstva bola do 22. januára Monika Flašíková – Beňová), ktorú zriadil kraj, aby sa starala o deväťhektárové pozemky pod budúcou halou (v hodnote 20 miliónov eur), už nie je stopercentným vlastníkom svojej dcérskej spoločnosti Danube Arena. Do tej totiž pristúpila súkromná firma Parn-

hams Limited, ktorá sa stala majiteľom jednej akcie v nej. Keďže 1. župná prenajala pozemky Danube Areny za symbolické 1 euro ročne na 99 rokov, sú od 22. decembra prenajaté aj firme, nad ktorou BSK nemá kontrolu.

„Je drzé, že k zmenám došlo medzi 9. a 22. decembrom a kraj dnes musí komunikovať aj s týmto minoritným vlastníkom,” vyjadril sa Frešo. Zaráža ho pritom, že o tom celom nevedel ani predseda dozornej rady 1. župnej Milan Ftáčnik (SMER-SD).

Akcionárska kontrola nad Danube Arenou sa však podľa neho dá obnoviť. „Nejde mi o to, rozprávať sa o minulosti, ale nemôžem si nevšimnúť, keď sa niečo deje so šesťsto miliónovým majetkom. Je mi jedno, čo si kto o tom myslí, chcem, aby

sa to všetko vrátilo späť, do stavu v čase volieb,” konštatoval Frešo.

Monike Flašíkovej – Beňovej bolo ľúto, že sa nemohla vyjadriť tesne po županovej informácii o stave úradu. Predsedníčka predstavenstva 1. župnej a šéfka Danube Areny povedala, že minoritný vlastník do nej vstúpil preto, aby mal prehľad o tom, ako sa nakladá s finančnými prostriedkami, ktoré na výstavbu multifunkčnej haly ponúkajú. „Pozemky, pôvodne v hodnote 245 miliónov korún, sa nám podarilo zhodnotiť na aktuálnych 600 miliónov. 1. župná ich síce dostala od BSK, tomu však patrí sto percent jej akcií,” dozvedeli sa od nej prítomní. Dodala, že akonáhle dôjde k právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, o nájomnom sa bude jednáť znovu, aby sa pohybovalo vo výške,

bežnej pre túto lokalitu.

Že sa vec riešila tesne pred Frešovým prebratím úradu a bez Ftáčnikovho vedomia, Flašíková – Beňová vysvetlila tým, že to bol „živý obchodný prípad, ktorý sa riešil hneď po tom, čo prišiel na stôl”. Ftáčnikovi sa ako nič netušiacemu predsedovi dozornej rady 1. župnej ospravedlnila.

V závere emotívneho vystúpenia odovzdala Pavlovi Frešovi dodatok č. 1, podľa ktorého môže nájomnú zmluvu 1. župnej s Danube Arenou okamžite rozviazať. Zároveň sa vzdala funkcie predsedníčky predstavenstva 1. župnej. Frešo na to reagoval vyhlásením, že to posúdia právnici, dôležité je, aby bolo všetko tak ako v deň krajských volieb.

(ld)

NOVÁ PODOBA ZLATÝCH PIESKOV ZÍSKALA OCENENIE

(dokončenie zo str. 1)

Okolo areálu je navrhnutá cyklistická a joggingová dráha. Popri športe ponúkne aj spoločensko-zábavné funkcie ako výletná reštaurácia, priestory pre posekanie, občerstvenie, prípadne plochy vyhradené pre rôzne zábavné a náučné atraktivity (napr. akvárium).

Spracovateľom je Fakulta architektúry Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Ocenenie si na pôde Spolku architektov Slovenska prevzali jej autori prof. Bohumil Kováč, Ing. arch. Jan Komrský a Ing. arch. Jozef Polgár. Zároveň štúdia postú-

pila ako zástupca SR do medzinárodného kola súťaže o cenu medzinárodnej asociácie urbanistov a územných plánovačov ECTP (European Council of Spatial Planners).

„Hlavné mesto v snahe zvyšovať kvalitu života jeho obyvateľov spolupracuje so špičkovými odborníkmi. Teším sa, že sme mali šťastnú ruku aj pri tvorbe budúceho rekreačného areálu v jednej z najobľúbenejších oddychových lokalít Bratislavy,” povedal na margo ocenenia primátor Bratislavy Andrej Ďurkovský.

Cenu štúdia získala za prínosnú urbanistickú koncepciu, formy grafickej prezentá-

cie a najmä za aplikáciu niektorých nových metodických postupov, medzi ktoré patrí regulácia záťaže územia prostredníctvom v našich podmienkach nových ekologických ukazovateľov. V neposlednom rade sa pod ocenenie podpísala aj spoločenská akceptácia štúdie, vyjadrená jednohlasným schválením v Mestskom zastupiteľstve 21.1.2009 a stala sa tak podkladom pre aktualizáciu územného plánu mesta v tejto lokalite.

Nemalý vplyv na polyfunkčné využitie má areál obchodnej vybavenosti (TESCO, Soravia). Aj keď sú to odlišné funkcie od základnej funkcie zóny, ponú-

ka jej návštevníkom ďalšie možnosti, čím sa zvyšuje pobytová atraktivita celého územia. Štúdia tu prináša niekoľko námetov na aktívnejšie prepojenie tejto komerčnej zóny s rekreáciou a kultúrou. Podobne obohatenie ubytovacích funkcií o nové formy prechodného ubytovania spojeného s funkciami zotavenia, športu, voľného času, kultúry prispieva k celkovej revitalizácii územia. K tomu prispieva aj nová koncepcia dopravnej obsluhy územia, ťažiskovo založená na MHD.

(pk)

ZOOLOGICKÁ JE PRÍSTUPNÁ CELOROČNE

Jednou z organizácií, ktorá ponúkala svoje letáky v stánku Bratislavy, bola aj zoologická záhrada. Až do konca marca sa do nej dá vyraziť každý deň – vrátane tých víkendových – medzi 10. a 15. h. V apríli sa potom otváracie hodiny predlžia. Ráno o hodinu, popoludní o tri.

Kto pomaly zabudol na jej existenciu, prípadne ju nenavštívil roky, dozvedel sa o DinoParku s 22 modelmi dinosaurov v životnej veľkosti, paleontologickom ihrisku, 3D kine, Dino shope, Dino café a náučnom chodníku o vývoji života na Zemi. Čerešničkou môže byť pre niekoho prítomnosť dvesto miliónov rokov starej druhohornej rastliny Wollemi Pine. Za zaujímavý označili ľudia odtiaľ aj pavilón šeliev pre levy juhoafrické, biele tigre, jaguára americké a leopardy cejlónske, odporúčajú terárium a exotérium s expozíciou surikat a tropických opíc.

Poprechádzajú sa dá okolo výbehov nosorožcov, kengúr a pštrosov, afrických antilop, hrochov libérijských, zebier a žiráf, tiav, poníkov, kulanov, jeleňov a zubrov. Nakuknúť možno do expozícií opíc, ibisov, papagájov a nosálov, mimo objektov a striedch sú prírodné jazerá plameniakov a pelikánov s ostrovom lemurov vari.

Do zoo smerujú autobusy č. 30, 31, 32, 37, 39 a 92, viac informácií zoženiete na zoo@zoobratislava.sk alebo na www.zoobratislava.sk.

(ld)

DENNÝ JARNÝ TÁBOR V CENTRE VOĽNÉHO ČASU

na Štefánikovej 35
811 04 Bratislava
02/52493375
cvcba1@gmail.com

1.marec - 5.marec 2010
denne od 8.00 - 16.00
2 turnusy:

Výtvarný - tvorivé dielne
Prírodovedno - športový
Celodenný výlet
Cena 40€

Podrobné informácie:
t.č. 02/52493375
od 10.00-18.00
www.mojvolnycas.eu

V POLUSE ŠTÁT Y Z RÔZNYCH KONČÍN

Brazília, Bulharsko, Česká republika, Čína, Dánsko, Chorvátsko, India, Maďarsko, Poľsko, Srbsko a Taliansko sa predstavujú Bratislavčanom na práve začínajúcom Festivale krajín. V nákupnom centre Polus sa budú striedavo predvážať až do konca februára. Záujemcovia sa dozvedia viac o ich kultúre a tradíciách. Zástupcovia Česka, napríklad, pricestujú s výstavou českých kúpeľov a golfových regiónov, ukážu hudobnú skupinu Švejkland. Maďari zase porozprávajú o svojich najznámejších festivaloch a turisticky atraktívnych oblastiach, predvedú akrobatov na bicykli a šermiarov.

(ld)

PRÁVNÁ PORADŇA

Priateľka si kúpila staršiu chalupu, ktorú bolo potrebné prerobiť, aby zodpovedala jej aj mojím predstávam. Plánovali sme ju totiž v budúcnosti spoločne užívať, nakoľko sme plánovali spoločnú budúcnosť. Takže sme sa pustili do práce, ona investovala do stavebného materiálu, ja som investoval do práce, času, dopravy a ostatných vecí. Keď sme ju dokončili, priateľka sa so mnou rozišla.

Objekt je zhodnotený aj mojou nemalou zásluhou, a preto sa domnievam, že by mi mala vyplatiť istú finančnú čiastku. Dá sa to vôbec vyčísliť? Je možné niečo od nej požadovať? Nejde tu o bezdôvodné obohatenie?

Ďakujem Vlado

V prvom rade je otázne, či ide o bezdôvodné obohatenie. Pokiaľ ste dobrovoľne poskytli bývalej priateľke plnenie a nepožadovali ste za toto plnenie finančnú kompenzáciu, je možné považovať vaše konanie za darovanie, pretože pri ňom nie je okrem nehnuteľností potrebná písomná zmluva. Ak však z vášho správania a konania bolo zrejme, že o darovanie nešlo, potom by ste finančnú čiastku požadovať mohli.

Ak vám však priateľka nebude ochotná poskytnúť finančnú kompenzáciu dobrovoľne, budete si musieť uplatniť nárok súdnou cestou. Na to, aby ste mohli od bývalej priateľky požadovať finančné plnenie súdnou cestou, je potrebné, aby ste ho vedeli vyčísliť – určiť konkrétnu sumu. To by bolo možné prostredníctvom znaleckého posudku. Pokiaľ však chata nie je vo vašom vlastníctve, bude potrebovať znalca na vykonanie ohliadky, súhlas vlastníka chaty, prípadne súdne rozhodnutie, ktoré vlastníkovi túto povinnosť uloží. Taktiež je potrebné, aby ste vedeli preukázať, že ste do jej chalupy investovali aj vy (ako uvádzate - prácu, čas, pohonné hmoty a pod.). Ak splníte všetky vyššie uvedené predpoklady, je pravdepodobné, že by ste v prípadnom súdnom spore s bývalou priateľkou mohli byť úspešní.

Ivan Švec
advokát

KEĎ SNEH A ĽAD KOMPLIKUJE VODIČOM ŽIVOT ... NIELEN NA CESTÁCH

„Najjednoduchšie je, keď má motorista havarijné poistenie, pretože takéto riziká sú bežne v havarijnom poistení kryté. Pokiaľ však havarijné poistenie nemá, určite by mal kontaktovať majiteľa budovy, z ktorej tento sneh spadol a poškodil mu auto, pretože majiteľ je zodpovedný za škodu, ktorá mu vyplýva z vlastníctva tejto nehnuteľnosti. Voči tomuto riziku môže byť poistený a môže mať uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu a v takom prípade to vyplatí jeho poisťovňa. Ak takéto poistenie nemá, tak si to môžete uplatniť v občiansko-právnom konaní.“

„Aké povinnosti má správca objektu v súvislosti so snehom na streche?“ S touto a ďalšími otázkami sme zašli na Miestny úrad Bratislava-Staré Mesto za hovorkyňou

K zime patrí sneh, to mi dáte za pravdu určite, no neradi ho vidíme v mestách a už vôbec nie na šikmých strechách budov starších domov. Idete si niečo vybrať do centra mesta, ste radi že zaparkujete, pretože každé voľné parkovacie miesto je vzácné. Keď sa vrátite, máte z neho nechcený kabriolet, prípadne „len nútene otvorené okná“ a vnútri vozidla tróni veľký cencúľ, ktorý sa odtrhol z rímsoy domu, prípadne kopy snehu a ľadu, ktorá spadla zo strechy domu, pri ktorom ste zaparkovali svoje auto.

Oslovili sme Luciu Muthovú, hovorkyňu poisťovne Allianz a.s., s otázkou: „Čo v takom prípade robiť?“

Strecha domu na Lazaretskej ulici. Zatiaľ je sneh primrznutý, no príde odmäk.

GRÉCKO – MUSAKA, TAVERNY, ALE I VYSOKÝ VEREJNÝ DLH

plnenie oboch spomínaných dohodov zatiaľ nepredpokladáme. Najpravdepodobnejším scenárom zostáva, že v prípade potreby krajiny Európskej únie nakoniec Grécku pomocnú ruku predsa len podajú.

Vysoký dlh nie je v Grécku novotou. S úrovňou dlhu okolo 100 % z hrubého domáceho produktu (HDP) sa „krajina musaky“ pasuje už dlhodobo. Jednoducho povedané, to čo bolo Grécko schopné ročne produkovať, sa rovnalo jeho celkovému dlhu. Kríza dlh Grécka ešte prehĺbila. V tomto roku sa dokonca očakáva prekročenie hranice 120 % z HDP.

Nakoľko Grécko je členom eurozóny, tak sa nie málo hovorí aj o dodržiavaní maastrichtských kritérií. Deficit verejných financií, teda rozdiel medzi príjmami a výdavkami verejnej správy, by nemal presiahnuť trojpercentnú úroveň HDP. Deficity sa kumulujú do verejného dlhu krajiny a ten podľa Maastrichtu má byť udržiavaný pod hranicou šesťdesiatich percent HDP. Minuloročný takmer trinásťpercentný grécky rozpočtový schodok a vyše stopercentný verejný dlh sú tak úplne mimo plnenia spomínaných podmienok.

A tak je v Grécku horúco aj v

Šikmých striech, momentálne plných namrznutého snehu, je v Starom Meste neúrekom.

Alenou Kopřivovou

„Musí vytvoriť takú situáciu, aby ani ten sneh, ani tie cencúle neohrozovali chodcov idúcich popod strechu.“

Monitorujete to ako mestská časť?

„Sporadicky. Dá sa povedať že to monitorujeme prostredníctvom asistentov verejného poriadku. Celé Staré Mesto je rozdelené do deviatich lokalít, každá z nich má svojho poriadkára a ak si niečo také všimne, samozrejme môže upozorniť správcu, aby s tým urobil poriadok.“

Musí byť správca takéhoto objektu povinne poistený voči takejto udalosti?

„To je otázka pre správcov. Z mojej vlastnej skúsenosti môžem povedať, že každý normálny správ-

ca, respektíve vlastníci, pretože vlastník uzatvára poisťku, by mal byť poistený.“

Ako sme zisťovali, mnohí správcovia budov riešia takúto situáciu v spolupráci s bratislavskými hasičmi, no sú aj takí, ktorí to riešia až keď je neskoro.

Ak by sa Vám nebodaj také čosi stalo, nestráčajte hlavu, riešte to racionálne. Nafotíte si situáciu na mieste udalosti, aj keď len do mobilu. Dobré je ak máte svedkov, ktorí Vám udalosť dosvedčia a dúfajte, že majiteľ alebo správca domu je poistený, inak Vás čaká vymáhanie škody súdnou cestou a to už je beh na dlhšiu trať.

(mpa)

hrubého domáceho produktu krajiny. Predovšetkým kríza, ale i nepostačujúce hospodárenie či šetrenie vlády, spôsobili, že dlh v tomto roku s najväčšou pravdepodobnosťou bude atakovať 40 % z HDP. V prepočte na obyvateľa verejný dlh krajiny prekročí hranicu 4 tisíc EUR, čo sú asi 3 až 4 porcie bryndzových halušiek na každý deň a pre každého obyvateľa Slovenska.

Ale vážne. Cesta prílišného zadlžovania rozhodne správnou nie je. Splácanie dlhov totiž nenechá na seba dlho čakať a každú ekonomiku môže veľmi ľahko dobehnúť.

Eva Sadovská,
analytička Poštovej banky

BRATISLAVA SA NA ITF SLOVAKIATOUR PREDSTAVILA V KOKTAIL BARE, KDE PREDÁVALI AJ TYPICKÉ ROŽKY

Typický mestský koktejl bar mal návštevníkom veľtrhu cestovného ruchu ITF SlovakiaTour v Inchebe pripomenúť stánok Bratislavy. Ukázala sa predovšetkým Bratislavčanom a Slovákom z iných miest v krajine. Na ploche 108 štvorcových metrov si mohli vypočuť dvojicu hudobníkov, hrajúcich na klavír a saxofón, a popri nalievaní im pri pulte ponúkali aj v týchto končinách legendárne sladké pečivo – makové a orechové rožky.

Nad barom svietil nový slogan „V Bratislave nájdeš všetko“, na LCD obrazovkách sa striedali audiovizuálne prezentácie mesta a jeho aktuálnych ponúk, sem tam nejaký kvíz. Na veľkých podsvietených plochách s imidžovými fotografiami porovnávali slovenskú metropolu s Amsterdamom, Oslom alebo Riom. Že sa tu z času na čas uskutočňujú akcie podobné tým v zmienených veľkomestách. A že keď si ich nafotíte a ukážete nič netušiacim priateľom zo zahraničia, neuhádnu, kde vznikli.

Premiérovo sa na 16. ročníku veľtrhu predstavilo Mestské divadlo Pavla Országha Hviezdoslava. Okoloidúchich pozývali do novozaloženého Klubu priateľov, predávali vstupenky na svoje najnovšie predstavenia. Vo februári, napríklad, si tam možno zaskočiť aj na päť kúskov z dielni českých divadiel. Mrchy aneb řeční mi pravdu o své lásce (4. 2.) je o svete žien, plnom mužov, Velká zebra aneb jak že se to jmenuje? (7. 2.) mapuje život prelietavého muža, ktorého po čase omrzí každý vzťah a nenápadne z neho mizne, Kosa (18. 2.) je o starom mládencovi, u ktorého sa jedného dňa objaví zvláštna návšteva. O mužoch, čo si myslia, že vedia všetko o ženách, je komédia Vše o ženách (20. 2.), februárovú ponuku uzatvára Sluha dvou pánů (25. 2.), veselý príbeh s milostnou zápletkou z hlavy Carla Goldoniho. Vstupenky ponúkajú v Informačnom centre na Klobočnickej 2, v sieti Ticketportal alebo hodinu pred predstavením priamo

v priestoroch divadla na Laurinskej 19. Bratislava sa má tento rok mihnúť na dvadsiatich akciách v zahra-

ničí, najbližšie na pražskom veľtrhu Holiday World.

(ld)

Stánok Bratislavy patril už tradične k jedným z najmodernejších. foto mk

V RUŽINOVE CHCÚ, ABY SA NÁMESTIE OKOLO SOCHY MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNKA VOLALO PO ŇOM

Definitívne rozhodnutie o pomenovaní námestia okolo sochy Milana Rastislava Štefánika, stojacej pred novostavbou Slovenského národného divadla, padne pravdepodobne na marcovom zasadnutí mestských poslancov. Tí ružinovskí navrhujú, aby sa volalo práve po slovenskom politikovi a generálovi francúzskej armády. Objavil sa však medzi nimi aj názor, že by sa námestie rozdelilo na dve časti, s tým, že jedna by pripomínala vstup Slovenska do Európskej únie.

„Milan Rastislav Štefánik je významná osoba, žiadna ulica v Bratislave sa ale nevracia k pripojeniu Slovenska k Európskej únii,“ prihovril sa kolegom Miloslav Hrádek (Občianski kandidáti). Navrhol preto, aby sa námestie stalo Námestím Európy, a aby ulica, ktorá Slovenské národné divadlo „obteká“, bola Európskou ulicou, prípadne Triedou Európskej únie. „Tá už je Pribinovou,“ upozornil ho starosta Ružinova Slavomír Drozd (SMER-SD). Hrádkov nápad sa mu ale pozdával, na Európu by podľa neho mohlo upozorňovať aspoň

dunajské nábrežie v tých končinách.

Hrádek vzápätí prišiel s ďalšou „ponukou“. Že by sa námestie pred divadlom rozdelilo na dve časti. Jedna by bola Námestím Milana Rastislava Štefánika, druhá Námestím Európy. To sa nepozdávalo Dušanovi Pekárovi (KDH), starostovmu zástupcovi. „Delenie by bolo zmaťochné,“ vysvetlil svoj nesúhlas. „Štefánik je osobnosť, načo nejaké delenie, štvrtienie?“ podporili ho aj poslanci Ľudmila Bílá (SDKÚ-DS) a Peter Hrapko (SMER-SD).

Patrik Guldan (nezávislý) označil spomínané námestie za najhonosnejší a najvýpravnejší architektonický komplex v Bratislave. „Je tam proeurópska architektúra, tú už pomenovávať netreba,“ povedal. Ivanovi Boháčovi (SMER-SD) sa zdá logické, že by sa námestie volalo po Štefánikovi. „Veď aj na Hviezdoslavovom námestí je socha Hviezdoslava.“ Lucia Viršíková (KDH) navrhla, aby mestským poslancom posunuli obidva návrhy.

Proti tomu sa postavil starosta Drozd. „Ružinov sa musí jasne vyjadriť.“ S tým súhlasil aj Dušan Hruška (Strana zelených), ktorý sa

vrátil k rokovaniu mestských poslancov v roku 2005, počas ktorého sa rozhodovali, ako sa bude volať piaty bratislavský most. „Riešili to štyri hodiny.“ Obaja sa zhodli na tom, že čím viac alternatív by im ružinovskí poslanci ponúkli, tým dlhšie by trvala rozprava.

Poslancom sa prihovarila aj jedna Ružinovčanka. Zdá sa jej, že socha Štefánika je dobrým orientačným bodom, a že by sa s novým názvom každý rýchlo zžil, keby sa s ním spájal.

(ld)

Ružinovskí poslanci chcú pred novou budovou SND námestie pomenované po M. R. Štefánikovi. foto mk

ODKLAD SCHVAĽOVANIA ROZPOČTU SA POSLANCOM NEPÁČIL

Dusno začalo byť na poslednom stretnutí ružinovských poslancov v momente, keď sa pretriasal harmonogram tých najbližších. To úplne najbližšie je naplánované na 9. marca, čo sa nezдалo Petrovi Hrapkovi (SMER-SD). Ten totiž dúfal, že ešte vo februári schvália rozpočet na rok 2010.

Na to zareagovala prednostka miestneho úradu Alena Kaňková, ktorá povedala, že je na deväťdesiat percent pripravený. „Vo februári prejde komisiami, v marci sa

bude hlasovať.“

Starosta Slavomír Drozd (SMER-SD) konštatoval, že najskôr treba riešiť priority. „Vlani sa rozpočet schvaľoval tiež na jar, vďaka čomu sme promptne zareagovali na krízu,“ dozvedeli sa od neho prítomní. Vzápätí poslancov vyzval, aby tému nechali tak. „Prečo mestská časť schvaľuje rozpočet v marci, v apríli, keď iné môžu v novembri a v decembri?“ nedalo Viktórii Jančoškovej (SDKÚ-DS). „Čo vás tak zamestnávalo, že sa to ešte ne-

riešilo ani v komisiách?“ chcela počuť od Drozda. Ozvala sa aj Lucia Viršíková (KDH). „Prečo väčšina mestských častí už rozpočet schválila a my nie?“ Odpovede sa však nedočkala.

Drozd potom vyhlásil, že kvôli obzvlášť dôležitým témam môžu vždy zvolať mimoriadne zastupiteľstvo. „Tie nie sú tak dobre pripravené,“ oponoval mu Ivan Boháč (SMER-SD). „Bral by som ako zdôvodnenie snahu usporiť, ale to by sme sa my poslanci radšej vzdali

odmien,“ okomentoval počet stretnutí v roku 2010. „Treba chodiť na zastupiteľstvá, načo máme zvyšovať ich počet, keď je takáto dochádzka?“ nezdalo sa Drozdovi.

Aj jeho zástupca Dušan Pekár (KDH) vyšiel s tým, že to februárové nestretnutie sa im bude chýbať. Súhlasil však, že harmonogram, ktorý napokon poslanci schválili, nie je záväzný.

(ld)

PARKOVISKO NA MACHAROVEJ MOŽNO OSVETLIA

Ako to napokon dopadne s momentálne nevyužívaným parkoviskom na Macharovej ulici v Petržalke, rozhodnú miestni poslanci pravdepodobne už na svojom najbližšom - tohtotýždňovom stretnutí. Obyvatelia z okolitých ulíc dali na nedávnom stretnutí so starostom Milanom Ftáčnikom najavo, že by privítali, keby sa z neho stalo verejné a osvetlené, a najlepšie aj strážené parkovisko. Na Základnú školu na Čerňyševského prišlo okolo šesťdesiat ľudí, spomínaným názorom sa prezentovala takmer polovica z nich.

Mestská časť prenajala nevyužívané parkovisko na Macharovej ešte vlani v lete spoločnosti Car Towing. Prenajala jej ho s tým, že z neho urobí strážené parkovisko pre odťahnuté osobné auta z Petržalky a zo Starého Mesta. Keďže obyvatelia z okolia protestovali, odporučili poslanci miestneho zastupiteľstva miestnemu úradu pripraviť investičný zámer, ktorý by sa zaoberal iným využitím plochy. Po stretnutí Ftáčnika s občanmi teraz existujú dva smery, ktorými sa budúcnosť parkoviska môže uberať. Je v rukách petržalských poslancov, ktorým napokon.

„Ak sa rozhodnú urobiť z toho parkoviska verejné, mestská časť vypovie nájomnú zmluvu s Car Towing,“ informoval petržalský hovorca Ľubomír Andrassy. Dodal, že okrem záujmu o vybudovanie verejného parkoviska sa ľudia netajili ani záujmom môcť časom parkovať v lacnom parkovacom dome. Samospráva však podľa neho nemá peniaze na to, aby to vedela zaplatiť. „Bola by to priveľká investícia. V rozpočte je na to pripravených 10 000 eur,“ prezradil Andrassy. Poslanci však môžu rozhodnúť aj o navýšení tej sumy.

Niektorí z diskutérov hovorili o stráženom parkovisku, to je ale z finančného hľadiska a možností úplne vylúčené. „Ani by to nebolo fér voči ostatným Petržalčanom, vybudovať na jednom mieste niečo takéto. Bol by to nerovný meter,“ zdôvodnil Andrassy. „Prečo by malo byť v Petržalke jedno osvetlené a strážené parkovisko, a zvyšných sto by takých nebolo?“ pýta sa.

Druhá možnosť je, že sa na parkovisku napokon predsa len bude realizovať pôvodný zámer spoločnosti Car Towing. Jej predstavitelia na verejnom zhromaždení sľúbili, že ak sa tak stane, vyhradia pre miestnych 25 parkovacích miest za symbolický poplatok. „Hovorili o výrazne zvýhodnenom poplatku,“ povedal Andrassy. Spomínaných 25 parkovacích miest by sa potom uvoľnilo na iných parkoviskách v okolí, kde by mohli parkovať napríklad tí, ktorí by si nemohli dovoliť ani ten symbolický poplatok.

Za paradoxnú označil Andrassy skutočnosť, že na stretnutí s Ftáčnikom napokon dorazilo len šesťdesiat ľudí z tých niekoľkých stoviek, ktorých sa to týka. A že na tom parkovisku tak či tak dlhé roky nikto neparkoval – len šroty, keďže je na odľahlom mieste a bez osvetlenia. Vlna protestov sa zdvihla až po tom, čo mestská časť uzatvorila nájomnú zmluvu s Car Towing.

(ld)

REDUTA MÁ BYŤ VYNOVENÁ DO KONCA BUDÚCEHO ROKA

Sídlo Slovenskej filharmónie – bratislavská Reduta – prejde do konca budúceho roka komplexnou opravou. Rekonštrukcia prinesie odhlučnenie Koncertnej siene i nové priestory pre výstavy a spoločenské akcie. Filharmónia má tiež nového šéfdirigenta a dostane aj nový organ.

Komplexná rekonštrukcia bratislavskej Reduty, ktorá sa začala v decembri minulého roka pokračuje podľa harmonogramu. Oprava sa má skončiť 31. decembra 2011 a vyžiada si náklady takmer 18 miliónov eur. Reštaurátorské práce v interiéroch a exteriéroch budovy, ktoré majú stáť skoro 4 milióny eur, však budú financované z finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru, Nórskeho finančného mechanizmu a slovenského štátneho rozpočtu. Celkovo má grant výšku viac ako 2,2 milióna eur, z toho zahraničné fondy dajú takmer 2 milióny eur. Reštaurátorské práce, ktoré zahŕňajú napríklad opravy okien a repliku historického výťahu, majú byť skončené do konca apríla 2011.

zamedzí vzniku havarijných stavov a zabezpečí prevádzku budovy na úrovni dnešnej doby.

Architektonické riešenie rekonštrukcie Reduty v maximálnej miere rešpektuje pôvodné kvality historizujúcej eklektickej architektúry budovy. Objem budovy je približne 75-tisíc metrov kubických, čo je približne 357 priemerných bytov v Petržalke, alebo 125 rodinných domov. Uličné fasády budú zachované a obnovené vrátane okenných výplní a štukatárskej výzdoby. Odstránením prestavieb, dostavieb a vstavieb vracia objektu pôvodnú prevádzkovú logiku veľkorysej palácej dispozície. Nad priestorom nádvoria vznikne presklené zastrešenie, čím sa vytvorí letná scéna prístupná z Hviezdoslavovho námestia. V parteri krídla budovy z Palackého ulice je navrhnuté informačné centrum Slovenskej filharmónie s pokladňou a librossom. Využijú sa doteraz nevyužívané priestory podkrovia (na Medenej ulici pribudnú dve podlažia ako zázemie pre organizačných pracovníkov, čím vznikne priestor pre rozšírenie miestnos-

nické a skladové priestory ako aj skúšobná sála orchestra so zázemím a komunikačnými priestormi. V Redute bude k dispozícii aj nový osobno-nákladný výťah ako i bočný bezbariérový vstup.

Súčasťou rekonštrukcie sú tiež opravy stavebných porúch objektu, úpravy priestorov do pôvodného stavu, výmena a doplnenie častí stavby, ktoré sú už po svojej životnosti, ako izolácie proti vlhkosti či rozvody. Zrekonštruje sa celková infraštruktúra objektu. Filharmónia dostane novú javiskovú a svetelnú techniku, video i audiotechniku.

Budova Reduty dostane aj nový organ za 1,4 milióna eur. Tento hudobný nástroj je neodmysliteľnou súčasťou koncertných siení na celom svete. V Slovenskej filharmónii bol ten doterajší od roku 1956. Organ dodá renomovaná rakúska spoločnosť, ktorej nástroje sa nachádzajú v koncertných sieňach a chrámoch na všetkých kontinentoch, napríklad vo viedenskom Stephansdome, koncertnej sieni parížskeho konzervatória, v katedrále v nemeckom Regensburgu či v Shanghai Oriental Art Center a Shenzhen Cultural Centre v Číne. Nástroj pre Slovenskú filharmóniu bude mať 66 registrov a 3 manuály a bude tak patriť k najväčším píšťalovým organom na

Slovensku.

Začiatky rekonštrukčných prác bratislavskej Reduty siahajú do roku 2002, kedy vláda schválila návrh na rekonštrukciu sídla Slovenskej filharmónie. Počas na-

vembri 2005, kedy nezabudnuteľne predviedol francúzsky repertoár - diela Berlioz, Ravela a Gounoda a ihneď vzbudil veľké sympatie u hudobníkov aj obecnstva. Slovenská filharmónia sa pod tak-

Budova Reduty je národnou kultúrnou pamiatkou. Pôvodná trojkriдловá dispozícia nárožného objektu člení budovu do troch odlišných, vzájomne prepojených častí s vnútorným nádvorím. Projekt rieši komplexnú modernizáciu, výmenu infraštruktúry, ktorá

tí pre umeleckých pracovníkov v blízkosti Koncertnej siene, nad organom sa vybuduje priestor pre nahrávacie štúdio, nad Malou sálou skúšobňa pre menšie komorné telesá), odkryjú sa zasypané suterény a vyhlíbi sa priestor pod nádvorím, kde sú navrhnuté tech-

sledujúcich rokov sa robili časťopravy a rekonštrukcie. V apríli minulého roka musela Slovenská filharmónia pre havarijný stav zrušiť v Redute všetky verejné podujatia a koncerty presunula do náhradných priestorov, najmä do historickej budovy Slovenského národného divadla. Rekonštrukcia by mala priniesť aj definitívne odhlučnenie priestorov od vonkajšieho ruchu, ktorý spôsobuje najmä mestská hromadná doprava.

Post šéfdirigenta Slovenskej filharmónie zastáva od aktuálnej 61. koncertnej sezóny úspešný francúzsky dirigent Emmanuel Villaume. S orchestrom SF spolupracoval umelec v minulých sezónach viackrát. Debutoval v no-

točkou svojho nového šéfdirigenta predstaví vo februári i v marci. Štvrtého a piateho februára uvedie šéfdirigent Emmanuel Villaume spoločne so Slovenskou filharmóniou a Slovenským filharmónickým zborom (zbormajster Jozef Chabroň) Symfóniu č. 4 a mol opus 98 Johanna Brahmsa a Gloriu Francisa Poulenca. Sólistkou večerov bude slovenská sopranistka Katarína Štúrová. V 61. koncertnej sezóne sa Slovenská filharmónia predstaví so svojim šéfdirigentom aj vo štvrtok a piatok 25. a 26. marca. Všetky koncerty sa uskutočnia v Historickej budove SND so začiatkom o 19:00 hod.

OKOMENTUJTE MESTSKÚ HROMADNÚ DOPRAVU, NECH SA VECI (Z)MENIA

ZASTÁVKY NECH NERUŠIA, NECH SÚ NA ZNAMENIE

Práve som dočítala článok o rušení/nerušení zastávok (na autobusových linkách č. 61, 63 a 96 v úseku od križovatky Tomášikovej s Trnavskou k Avion Shopping Parku a Letisku M. R. Štefánika). Vôbec si nemyslím, že sú nahusto. Veď aj ľudia z uvedených lokalít sa potrebujú dostať do Avionu alebo na letisko. Zmeny v cestovnom poriadku by mali byť čo najzriedkavejšie, stačia letné zmeny spôsobené rozkopávkami. Ak sa dané zastávky naozaj málo využívajú, nech sú na znamenie, netreba ich hneď rušiť. Komu sa inak zdajú tie zastávky nahusto, tomu odporúčam, aby sa odviezol autobusom č. 51 od Trnavského mýta po Polus. To je naozaj okružná jazda, hoci chápem, že chorí sa potrebujú dostať k poliklinike čo najbližšie. Ja ďakujem dopravnému podniku, že autobus č. 66 má o jednu zastávku viac a konečne stojí aj na Bajkalskej.

Marianna Rybajláková

SOM ZA ZMENU NA TRASE LINKY Č. 50

Rada by som sa vyjadrila k autobusovej linke č. 50. Počas rekonštrukcie Záhradníckej ulice premávala čiastočne po Bajkalskej a k trhovisku sa dostala z druhej strany. Bol to výborný obchvat, a myslím si, že by tak mala premávať stále. Odbremeniť by Záhradnícku, a dostali by sme sa aj k potravinám Lidl, navyše je tam predajňa tlačív Elita. Pri trhovisku by sa linka napojila na pôvodnú trasu.

Zuzana Balážová

V TROLEJBUSOCH JE SKORO TAKÁ ZIMA, AKO VONKU

foto mk

foto mk

Bývam v Starom Meste, v Horskom parku, cestujem trolejbusmi č. 203 a 207. Počas zimných mesiacov teploty neraz klesajú pod bod mrazu. Napriek tejto skutočnosti, v každom druhom trolejbuse (doslova, pretože cestujem veľa) sa nekúri. Je jedno, či je počet pasažierov spočítateľný na jednej ruke, alebo je vozidlo plné. Šoféri nekúria, iba vo svojej kabíne, čo je dokázateľné. Preto by som sa chcel spýtať dopravného podniku, ako je možné, že nedostanem základný štandard, ktorý je v iných krajinách samozrejmosťou. Za ich služby pritom platím nemalé peniaze. Nie je príjemné, ak vonku sa teplota pohybuje okolo dvoch stupňov, vo vozidle je len o päť stupňov viac.

Nerozumiem, prečo potom Dopravný podnik Bratislava a

Bratislavský samosprávny kraj vyzývajú ľudí, aby cestovali mestskou hromadnou dopravou, keď potom nezaistia ani ten základ. Tento problém sa pritom netýka výlučne trolejbusov, hovorím aj o autobusoch. Na moje prekvapenie, v koľajových vozidlách – električkách, sa nevyskytuje.

Július Hausleitner

ROZČULUJE MA, KEĎ PRÍDU DVA AUTOBUSY NARAZ

Pri cestovaní mestskou hromadnou dopravou ma rozčuluje, keď dlho nič nejde, a potom prídu naraz dva autobusy, ktoré idú jedným smerom (napríklad linky č. 99 a 84 chodia skoro súčasne), alebo keď na zastávke „pristanú“ dva autobusy naraz, ale nestačíme prestúpiť z jedného na druhý, lebo nepočká.

Anna Janošťáková

POTREBUJE BRATISLAVA RÝCHLOBUSY ALEBO METRO?

Jednoznačne áno, ale je jasné, že dopravný podnik nemá dost autobusov. Na metro nie sú peniaze, a vyzerá to, že ani nebudú. Cesta do okrajových mestských častí trvá 75 minút, s prestupom aj deväťdesiat, premiestňujeme sa v preplnených autobusoch. Keby sa však metro začalo budovať už dnes, kde je záruka, že sa lepšieho cestovania dočkáme v dohľadnej dobe? Kedy konečne budeme mať na jeho výstavbu peniaze? Myslím si, že by kompetentní mali dať konečne na rady cestujúcej verejnosti, ako postupovať pri riešení mestskej hromadnej dopravy (MHD). Prikláňam sa k názoru, že metro môže sčasti nahradiť funkčnú integrovanú dopravu. Je to fantastická myšlienka, ktorú však realizátori asi zbabrujú. Ne-

viem si vysvetliť, prečo táto idea nie je fantastická aj pre zmluvné strany, ktorými sú Železnice SR, Dopravný podnik Bratislava a Magistrát Bratislava. Mesto vytvorilo akurát firmu BID (Bratislavská integrovaná doprava), ktorá však doteraz takmer vôbec nič nevyprodukovala. Nevybudovala sa žiadny systém dopravy, ktorý by pomohol MHD alebo mestu. To chce znefunkčniť aj Hlavnú autobusovú a vlakovú stanicu ich prestavbou.

Problém by sa dal riešiť prepojením trás vlakových súprav v meste. Ak by to fungovalo, môžu sa nakúpiť nové súpravy a tie používať ako metro. Tým by sa vytvorila možnosť prestupovať na Hlavnej vlakovkej stanici a na stanici Nové Mesto do rôznych mestských častí. Ak by sa to zladilo aj časovo, bolo by možné prejsť mesto za približne tridsať minút, napríklad z Petržalky do Devínskej Novej Vsi. Navyše by ľudia mohli nastupovať na vlak ktorýmkoľvek smerom na ktorejkoľvek stanici v meste. Keby napríklad niekto cestoval z Podunajských Biskupíc do Žiliny, prestupoval by na stanici Nové Mesto.

Okrem toho je potrebné, aby sa každý občan mohol k najbližšej železničkej stanici dostať prostriedkami MHD, a to tak, aby nemusel dlho čakať na príchod vlaku, a aby sa po vystúpení z vlaku dočkal rýchleho odchodu zo železničkej stanice.

Neviem, či sa veci pohnú. My cestujúci budeme asi ďalej hromžiť na MHD a kompetentní (necestujú ňou) sa budú nad našimi úvahami blahosklonne usmievať. A čakať, kedy dôjde k ozajstnému dopravnému kolapsu.

Jan Macík

MUSIA SA VODIČI TAK PONÁHLAŤ?

Pravidelne cestujem z Ružinova do centra a späť. Odkedy opravili Záhradnícku ulicu, spomalila sa o dosť električková doprava. Keď ide električka z Ružinova, stojí na semaforoch pri Slovanete (málokedy sa stane, že prejde bez zastavenia), potom je zastávka, za chvíľu sú ďalšie semafore (pred „Miletičkou“). Je to nastavené tak, že vždy, keď tam električka dorazí, svieti červená, najprv sa pohnú autá z pravej strany, potom majú zelenú tí z bočnej ulice zo smeru od Zimného štadióna, električka až potom. Skutočne by bol taký problém, prestaviť to tak, aby mala električka väčšiu šancu trafiť sa do zelenej? Pred rekonštrukciou tam mala prednosť a prešla túto trasu pomerne rýchlo, teraz je to pravý opak.

Ďalšia vec, ktorá ma trápi, sú autobusy, lepšie povedané minibusy, ktoré premávajú na linke č. 50. Prepáčte, ale to je niečo tak hrozné, neviem, kto to odsúhlasil, kto tieto autobusy nakúpil, všetko je tam mini - minimálny priestor na nohy, priúzkze sedadlá (dvaja objemnejší sa tam nezmestia), a potom tie vyvýšené miesta, kam sa treba doslova vyštverať. Pre starších ľudí a menej pohyblivých to je úplná katastrofa. A to sme na to asi prispeli všetci z našich daní.

Zároveň sa chcem poďakovať všetkým vodičom, ktorí pri odchode električky zo zastávky Trnavské mýto smer Ružinov postojia na zastávke s otvorenými dverami, križovatku potom prejdú bez zastavovania. Väčšina zatvorí dvere, posunie sa o pár metrov, dobehnete, ale nastúpiť už nemôžete, lebo električka stojí pred semaforom a je na odchode. Toto sa deje aj na zastávke trolejbusov pri Fakultnej nemocnici, tam, keď chcú ľudia prestúpiť z električky na trolejbus, tak keď akurát nejaký prichádza, musia riskovať a prejsť na červenú, lebo inak to nestihnú, trolejbus zavrie dvere, posunie sa maximálne o tri až štyri metre, a čaká zo zatvorenými dverami na svetlá. Vtedy prejdú ľudia na zelenú, a kto neriskoval, nemá šancu nastúpiť, musí čakať na ďalší spoj. Skutočne sa musia tí vodiči tak ponáhľať, že nemôžu počkať?

Albina Pokorná

„PÄTDESIATKA“ BY MOHLA KONČIŤ AŽ PRI KÚPALISKU MATADOR

Chcem poukázať na nevyužitú autobusovú linku č. 50 v smere do Petržalky. Autobus zachádza k nákupnému centru Aupark, kde má konečnú, čo je veľká škoda. Po predĺžení trasy približne o dva kilometre by sa cestujúci dostali na Petržalskú vlakovú stanicu, autobus by mohol mať konečnú pred Kúpaliskom Matador. Došlo by tak k spojeniu dvoch dôležitých železničných staníc. Vyriešilo by to aj situáciu obyvateľov Dvorov a Kopčian, ktorí dlhodobo nemajú priamy spoj na Železničnú stanicu Nové Mesto.

Eva Mituchová

Súčasťou edície Bratislava – Pressburg, ktorú vydáva Albert Marenčin – Vydavateľstvo PT, je aj kniha Igora Janotu Bratislavské rarity. Autor v nej približuje atraktívne kuriozity a kuriózne atraktivity starej Bratislavy. Požívame vás na krátku exkurziu....

ZELENÁ IZBA

Dom na rohu Zelené a Sedlárskej ulice odnepamätali maľovali na zeleno a podľa toho dostal aj pomenovanie Grünstübel – Domus viridis – Zelená izba. Až neskôr sa názov zmenil na Zelený dom. Aj ulička, v ktorej stojí sa volá Zelená. Z kroník vieme, že kedysi patrili medzi najhonosnejšie a najzdobenejšie domy v meste.

Pôvodne ho postavili ako gotický obytný dom. V 15. storočí bol prestavaný na hostinec, kde mesto predávalo svoje víno. Pripomína to reliéf v atike krídla do Sedlárskej ulice. Reliéf zobrazuje príbeh Josusa a Káléba, ktorí priniesli z Kány Galilejskej veľký strapec hrozna. Pod reliéfom sú štyri písmená: SPQP. Vyjadrujú latinské Senatus populus que Posoniensis (Senát a ľud Bratislavy).

Za panovania Ferdinanda I. (1527 – 1564) vo väčšej sále zasadali uhorský snem. Roku 1671 v nej súdili účastníkov Veselényiho povstania proti Habsburgovcom. Na trest smrti tu boli odsúdení jeden z veliteľov František Boniš a českobratavský kazateľ Mikuláš Drábik. Hneď ich aj popravili. V nasledujúcich rokoch tu odsúdili veľa evanjelických kňazov a učiteľov z Turca, Liptova a Zvolena a vyše tristo ľudí poslali na galeje a odpravili do Neapola.

Začiatkom šesťdesiatych rokov 18. storočia zriadili v zadnom trakte Zeleného domu provizórne divadlo. Priestory v Zelenom dome však na spoločenské podujatia a najmä na uvádzanie divadelných hier nevyhovovali ani svojou vybavenosťou, ani z hľadiska bezpečnosti, keďže budova mala iba jeden vchod. Preto divadlo v roku 1775 definitívne zavreli. Oeňdlo dom kúpil bratislavský obchodník Krammer, založil v ňom vinotéku. Na začiatku 20. storočia sa dom opäť dostal pod správu mesta.

Zaujímavosťou Zeleného domu bola Apoštolská pivnica. Mesto ju založilo v roku 1614. V dvanástich veľkých sudoch, zdobených rezbárskymi portrétmi dvanástich Kristových apoštolov, sa tu skladovali najkvalitnejšie vína z vlastných vinohradov a zo získanej vínnej dane. Tú mestu v tekutej podobe odvádzali všetci miestni vinohradníci s výnimkou kapituly a šľachty. Každoročne na svätého Martina, patróna Bratislavy (11. novembra), richtár pozval do Apoštolskej pivnice radných pánov na koštovku vína z novej úrody. Ochutnávka podľa tradície trvala od zotmenia po prvé zakikirkovanie kohúta.

Stalo sa, pravda, že podgurážení ochutnávači kohútí spev nezačuli. Preto si dali do pivnice postaviť dreveného kohúta – ten mal roztláhať krídla a telo v tvare súdka. Či svoje poslanie splnil, o tom kroniky mlčia. Kohút je dnes exponátom Mestského múzea.

(vs)

Prešporský Pitaval

Písal sa rok 1518 a 2. júna pripadlo na stredu, keď sa v slobodnom kráľovskom meste Prešporke konal pravidelný týždenný trh a hrdelná justícia žala bohatú úrodu. V meste nad Dunajom v ten deň popravili až troch odsúdených, a to každého iným spôsobom.

V Dunaji utopili kostolnú zlodajku Barboru, na šibenici odvisol zlodaj európskeho formátu Hans Schweintzer a v kolese lámali lúpežného vraha Juraja Tolpla. Osobitný cveng dodávala nevšednej udalosti skutočnosť, že obidvaja popravení zločinci boli sami katmi. Podobná verejná poprava by sa v súdobom európskom meste dala sotva doložiť. Veď vo vtedajšej verejnosti sa usmrtenie či popravenie kata považovalo za obzvlášť zlé znamenie; podľa povery bolo predzvesťou veľkého nešťastia.

Najhorší z trojlístka

Najnebezpečnejším a najhorším zločincem z trojice popravených bol Juraj (Jorg) Tolpl (občas uvádzaný aj v podobe Tolpler). Konto jeho zločinov, ktoré do najstaršieho súdneho protokolu zaznamenal pisár Julián, bolo síce mimoriadne rozsiahle a závažné, no priamo nesúviselo s Prešporkom. Všetkých deliktov sa totiž dopustil inde. Istý súvislostný vzťah sa javil medzi Tolplom a taktiež na smrť odsúdeným švajčiarskym katom Hansom. Obidvaja vykonávali katovské remeslo a pohybovali sa nielen obrazne, ale občas aj doslova po rovnakých chodníkoch. Napríklad na Morave, v Sliezsku či vo Viedni, kde dokonca obeťou ich krádeže bola rovnaká osoba – akýsi majster Peter Huernspiegel. No kým švajčiarsky kat Hans len kradol, kat Juraj Tolpl bol zabijakom a lúpežníkom. Zo skúpych prameňov sa dnes už nedá zistiť, či citovo a mravne otupel pri výkone katovského remesla, alebo či ho vykonával práve preto, lebo sa vonkoncom neštítal žiadnej surovosti a zvrhlosti.

Juraj Tolpl sa priznal až k šiestim lúpežným vraždám, ktoré spáchal zväčša na Morave a v Sliezsku. Napríklad v lese v okolí Tešína aj so spoločníkom (jeho meno

sa nikde neuvádza) zavraždili istého muža a obrali ho o päť zlatých, ďalej tam lúpežne zahlušili istého obchodníka aj s tovarišom, zoberali im kone a 10 libier (1 libru či funt tvorilo 240 denárov), za predané kone utŕžili ďalších 10 libier, o ktoré sa podelili. Ba Tolpl zavraždil (pravdepodobne pri Zvolene) dokonca aj kolegu, kata menom Vít, ktorému zobral štyri zlaté. Rovnakú sumu ukoristil aj od dákeho kopača (alebo baníka), ktorého zabil pri Schottenbergu. Ešte predtým však vedno s kumpánom ubil na smrť akéhosi povrazníckeho tovariša, zobral mu náradie a osem bielych (strieborných) grošov. Tolpl sa priznal aj k pokusu o vraždu istého kapitána, zaiste majetného, ktorému sa však napokon podarilo nasadnúť na koňa a utiecť. Z registra jeho deviatich priznaných lúpežných prepadnutí spomeňme aspoň, že za Olomoucom olúpil o päť zlatých istého robotníka, ktorý niesol peniaze nejakému šľachticovi. Pri Šternberku zasa oraboval akéhosi pomocníka lekára o 10 zlatých, v okolí Těšina so spoločníkom olúpil dvoch pocestných o dva plášte a štyri zlaté. Výsledkom prepadu obuvníckeho tovariša bol lup štyroch bielych grošov a kabáta. Olúpením neznámeho muža pri obci Neusatz sa Tolpl obohatil o päť kôp českých grošov, čo zhruba zodpovedalo 10 uhorským zlatým. Z viacerých krádeží uvedme aspoň prípad, keď v Libnici ukradol štyri kone, ktoré potom v Prahe predal za 11 zlatých, alebo okradnutie spomínaného viedenského majstra Petra Huernspiegla o mešec so siedmimi šilingami denárov, mech a kabát.

V službách mesta Prešporka

Kauzu Juraja Tolpla významne dokresluje aj viacero údajov v dvoch komorných knihách (z fiškálneho roka 1517/1518 a 1518/1519). Z nich vyplýva prekvapujúce zistenie, že Tolpl vykonával katovské remeslo dokonca v Prešporke. Mesto ho prijalo do služieb v auguste 1517, keď sa prestal spomínať dovtedajší mestský kat Hans (Ján) Preiss. Tolplovi stanovili týždenný plat päť šilingov (150 denárov), ktorý mu pravidelne vyplácali od nedele po dni Štefana, kráľa,

čiže od 23. augusta 1517 až do nedele po Tiburciovi, čiže do 18. apríla 1518. Popri riadnej mzde dostával však aj odmeny za rôzne príležitostné úkony. Napríklad za utratenie 32 psov mu 14. augusta 1517 vyplatili dva šilingy a štyri denáre, iný raz za zabitie desiatich psov 20 denárov a naposledy 26. marca 1518 za skántrenie šiestich psov 12 denárov, z čoho vidno, že obvyklá taxa za utratenie jedného psa bola dva denáre. Za každý výsluch (spojený neraz s mučením) podozrivého dostával kat dva šilingy (čiže 60 denárov) a za každú popravu jednu libru (240 denárov). Práve záznam v komornej knihe datovaný k 21. augustu 1517 prezrádza, že kat Juraj Tolpl dostal dve libry denárov za obesenie dvoch jarmočných zlodějov z Moravy Jurčika a Janeka, ktorých kauza sa taktiež uvádza v súdnom protokole.

Posledný katovský výkon Juraja Tolpla je datovaný piatkom po dni Tiburcia a Valeriána, čiže 16. apríla 1518. V ten deň popravil lámáním v kolese viacnásobného lúpežného vraha a zlodēja Petra zo Štajerského Hradca. Tesne po tejto poprave musel však ktosi prešporského kata Tolpla spoznať a vyzradiť jeho zločineckú minulosť. Veci potom nadobudli rýchly spád. Tolpla uvrhli do žalára, kde ho osud

dal opäť dokopy so švajčiarskym katom Hansom. Teraz však definitívne, lebo prešporský súd na čele s richtárom Gašparom Lewpoldom vymeral Tolplovi zaslúžený trest: lámanie v kolese.

Prekvapivý epilóg

Výsluch, priznanie i popravu oboch katov spolu s Barborou mal už pod taktovkou iný majster kat. Bol ním práve spomínaný viedenský kat Michal, ktorého kedysi Hans Schweintzer na zlodějských potulkách okradol o päť rýnskych guldenov. Mesto si viedenského kata na tento účel vlastne prepožičalo. Účtovný záznam v komornej knihe z fiškálneho roka 1518/1519 je stručný, no výrečný: „Item. V stredu pred sviatkom Božieho tela som podľa poverenia mojich pánov – richtára a mešťanostu – vydal a zaplatil majstrovi Michalovi, katovi z Viedne, za popravenie dvoch katov – Jorga Tolpla a Hansa Schweintzera – a starej ženy Barbory, čo sa uskutočnilo lámáním v kolese, obesením a utopením, ako aj za vyšľahanie a výsluch istej ženy pri pranieri, za čo bolo spolu vydané 9 libier a 2 šilingy denárov, z toho paholkom kata ako sprepitné 2 šilingy denárov.“

Vladimír Segeš

Lámanie kolesom bolo prísny trestom pre obzvlášť zvrhnutiahodných vrahov, akým bol aj prešporský kat Juraj Tolpl.

POKLADY NA BIELOM KAMENI I.

Začiatkom 17. storočia aj v Bratislave vzrástlo úsilie mnohých mešťanov získať zlato z menej hodnotných kovov cestou alchymie. Najznámejším „zlatotvorcom“ bol šľachtic Štefan de Liszty. Tak ako všetci ostatní aj on skončil s neúspechom. Dokonca bol uväznený, keď sa na trhu zistilo, že jeho „zlaté“ toliare sú falošné. Ním naštartovaná zlatá horúčka v meste značne poklesla. Oslabenie záujmu o alchymiu na druhej strane zvýšilo snahu získať zlato z pokladov ukrytých na neznámych miestach. Predpokladalo sa, že môžu byť niekde zakopané. Najmä staré opustené cintoríny lákali ziskuchtivcov. Častokrát sa na upresnenie náleziská použí-

vali rôzne okultistické postupy. Raz na Mocengrunde pri Machnáči to viedlo k tragédii. Trojica zlatokopov z Vysokéj ulice použila na vyvolávanie duchov strážcov pokladov zložitý sortiment zaklínacích prostriedkov, vrátane veľmi horlávých a kadiacich tekutín. Patróni ochrany pokladov, ako sv. Krištof a iní, mali ich označiť pri svojom zjavení. Zlatokopovia sa pritom zadusili.

Iní zlatokopovia sa zamerali na dávno opustené šľachtické sídla. V ich histórii sa často vyskytli obdobia, kedy magnáti z rôznych dôvodov skrývali na hradoch a zámkoch svoje zlato a cennosti, väčšinou v podzemí. Bratislavský gróf Karí von Neuburg sa vybral na ne-

ďaleký svätajurský hrad Biely Kameň. Aj on vychádzal z jeho pestrej histórie. Hrad založil začiatkom 13. storočia jeden zo štátotvorných uhorských rodov Hunt Poznan. V zachovaných záznamoch sa uvádza, že za pár desaťročí po postavení hradu ho obsadilo vojsko českého kráľa Otakara Přemysla II. Nespomína sa však, že by hrad vyplienili kvôli hľadaniu rodových pokladov, hoci bolo známe, že viac generácií Hunt-Poznanovcov obzvlášť usilovne honobilo majetky a cennosti zo zlata. Vrchol moci dosiahli svätajurskí grófi v 15. storočí za panovania uhorského kráľa Mateja Korvína. Panovník však dal uradujúceho Hunt Poznanovca popraviť za jeho konšpirovania s nemeckým

cisárom proti uhorskému kráľovi. Tradovaním sa zachovalo, že gróf - odsúdenec mal dostať milosť, ak odovzdá kráľovi všetky svoje spoľahlivo ukryté poklady. To sa však nestalo.

Pohroma pre Hunt-Poznanovcov nastala po krvavej bitke proti Turkom pri Moháči v roku 1526, v ktorej padol posledný uhorský kráľ Ľudovít. Na bojisku boli zabíjajú aj mnohí cirkevní hodnostári ako aj väčšina uhorských šľachticov, vrátane posledných členov spomínaného rodu.

(pokračovanie v nasledujúcom čísle)
Z pozostalosti Ovidia Fausta spracoval B. M. Ferjenčík

GRÉMIUM BRATISLAVSKÝCH OBCHODNÍKOV

Súkromní obchodníci predsocialistického obdobia zohrávali významnú úlohu v ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote Bratislavy. K ich činnosti patrilo zakladanie profesionálnych organizácií s cieľom ochrany, podpory a presadzovania záujmov obchodníkov. Oficiálny spolok s najvyššou váhou medzi miestnymi obchodníkmi existoval od roku 1699. Postavenie združenia sa menilo vplyvom legislatívy. Pôvodne označované ako obchodnícky stav sa premenovalo v roku 1851 na grémium maloobchodníkov, strácalo autonómne postavenie, elitársky charakter a jeho členstvo sa stalo povinné. V roku 1874 sa transformovalo na dobrovoľné Bratislavské obchodné spoločenstvo. Začiatkom 20. storočia figurovalo pod názvom Bratislavské obchodné grémium. Obchodné grémiá sa stali živnostenským zákonom v roku 1924 povinnými spoločenstvami. Spolu s likvidáciou súkromného obchodovania po roku 1945 boli grémiá zrušené.

Zaujímavý pohľad na verejnú činnosť obchodníkov a na obchodné dianie v Bratislave poskytujú údaje o činnosti grémia po vzniku 1.ČSR. Organizačnú úroveň a pracovnú náplň grémia ako samosprávnej organizácie dokladá zoznam pracovných komisií. V grémiu pracovali komisie daňová, pre zahraničné veci, dopravná, obchodno-politická, pre kontrolu živnostenských listov, pre učňovské záležitosti, pre inkorporačné poplatky, skúšobná a finančný rozpočtový výbor. Organizácia reprezentovala pomerne veľkú, v povojnovom období prudko sa rozrastajúcu profesionálnu skupinu. V roku 1927 malo grémium 3254 členov, pričom v roku 1935 združovalo už 4823 obchodníkov. V predstavenstve a v prezídiu Grémia bratislavských obchod-

Bratislavskí obchodníci koncom 30. rokov 20. storočia

níkov pôsobili po roku 1924 najvýznamnejší predstavitelia miestneho obchodu. Väčšina pochádzala zo starého grémia, ale s prichádzajúcim obyvateľstvom pribúdali vo vedení nové tváre. Pôvodná obchodnícka skupina držala post predsedu, či už ním bol v 20. rokoch Max Stein, vlastník firmy Tausky a synovia, známy svojou predajňou textilu na Sedlárskej ulici 6 alebo v 30. rokoch jeho nástupca Sigmund Fornheim, obchodník s kobercami s veľkou predajňou na Michalskej ulici 25.

Jednotlivé skupiny obchodníctva podľa odborov podnikania po roku 1918 silneli a s rozvojom výroby a sortimentného rozširovania spotrebného tovaru pribúdali obchodné branže. Každý odbor mal špecifické problémy a preto od roku 1926 do roku 1938 vznikali v rámci grémia odborné sekcie s vlastnou organizačnou štruktúrou. Uvádzame ich

pod pôvodnými názvami: trhovci s potravinami na trhu; trhovníci s mimopotravínovými článkami; obchodníci s textilným, módnym a konfekčným tovarom; obchodníci s mliekom a mliečnymi výrobkami; obchodníci s drogami, voňavkami, kozmetickými, fotografickými článkami, materiálom, farbami a chemikáliami; obchodníci lahôdkami; obchodníci s palivom (drevom a uhlím); kníhkupci, nakladatelia, obchodníci s kancelárskymi potrebami, papierom a kancelárskymi strojmi; sprostredkovatelia realít; obchodníci so železom; veľkoobchodníci, dovozcovia koloniálneho tovaru, potravín a južných plodín. Okrem toho grémium evidovalo podľa odborov ďalšie živnosti. Patrili k nim: obchodníci s potravinami, kramári, obchodníci s vínom a pivom, ovocím, cukrovinkami a rôznymi inými potravinovými článkami;

obchodníci s koloniálnym tovarom, špecerajným tovarom a koreninami; jednatelia, komisionári, zastupitelia; obchodníci s galantériou, bižutériou, hračkami a koženým tovarom; obchodníci s elektro-článkami, sklom, porcelánom, keramikou, s ovetľovacími telesami, jazdnými kolami, autami, motocyklami a šijacími strojmi; obchodníci zemskými plodinami, semenami, obilím, perím, surovou kožou, ošpanými, dobytkom, krmivom a umelým hnojivom; členovia mäsiari a celý rad ďalších. Členenie svedčí o širokej sortimentnej rôznorodosti tovarovej ponuky. Najviac živnostníkov evidovali trhovci (668), agenti a komisionári (443), obchodníci miešaným tovarom (419) a obchodníci s textilom (353).

Lubica Faltanová

DIÁR

1. február - Tatiana
Polročné prázdniny
Medzinárodný týždeň sieťovania
2. február - Erika, Erik
Svetový deň mokradí
Svetový deň zasväteného života
3. február - Blažej
4. február - Veronika
Svetový deň proti rakovine
5. február - Agáta
6. február - Dorota
Svetový deň bez mobilu
7. február - Vanda
8. február - Zoja
9. február - Zdenko
Týždeň trvalo udržateľnej energie v Európskej únii
Deň pre bezpečnejší internet
10. február - Gabriela
11. február - Dezider
Svetový deň chorých a trpiacich
12. február - Perla
Svetový deň manželstva
ZOH - Vancouver
13. február - Arpád
14. február - Valentín
Sviatok sv. Valentína
Začína čínsky rok tigra
15. február - Pravoslav
Deň osamelých
Európsky deň perioperačnej ošetrovateľskej starostlivosti sestier
16. február - Ida, Liana
17. február - Miloslava
18. február - Jaromír
19. február - Vlasta
20. február - Lívia
Svetový deň sociálnej spravodlivosti
21. február - Eleonóra
Medzinárodný deň materskej reči
Medzinárodný deň turistických sprievodcov

JEDINÁ ČITÁREŇ V GULOMETNEJ VEŽI NA SVETE

Najväčší petržalský bunker, pripravený na zimu v novom šate, si prišlo obzrieť len počas decembra cez 400 zvedavcov o históriu. Záujem majú predovšetkým základné a stredné školy. V predvianočný a vianočný čas ustali návštevy cyklistov, ale chodili skôr rodiny s deťmi. Záujem o bunker prejavila na Nový rok taktiež 11-členná skupinka turistov z Rakúska.

Vďaka iniciatíve podpredsedu občianskeho združenia Zachráňme petržalské bunkre Ivana Horského a dobrovoľníkov, ktorými sú väčšinou študenti zo Slovenska aj z Rakúska, je momentálne bunker obnovený na nespoznávanie. Terénne úpravy vykonávali už od mája spolu s úpravou interiéru, maľovaním vnútorných priestorov, reinstaláciou expozičných artefaktov a fotodokumentárnym materiálom, dodaným Slovenským historickým ústavom Bratislavy. „S cieľom doplniť expozíciu sme navštívili tiež burzu v Rakúsku, kde sme objavili napr. historickú knihu, venovanú 1. svetovej vojne. Niektoré arte-

fakty nám darovali obyvatelia Bratislavy, najmä Petržalčania,“ vyjadril sa Ivan Horský. V októbri sa maľovala fasáda, aby bola pripravená na sneh. Postupne sa rekonštruujú jednotlivé miestnosti.

Dokončuje sa maľovanie už druhej pozorovateľne – strielne. Nachádza sa tu veliteľská miestnosť, ošetrovňa, dve strelecké a delostrelecké miestnosti, kuchyňa, sociálne zariadenie a v podzemí ubytovacie priestory, technické priestory, kde bola elektrocentrála, skladové priestory na muníciu, potraviny a pohonné hmoty a tiež studňa. „Pri príležitosti vianočných sviatkov sme v bunkri pripravili informácie o živote Petržalčana Antona Petráka, zosnulého generálmajora. Ide o prvú stálu expozíciu, venovanú jeho pamiatke, a preto sme mu vyčlenili osobitnú časť výstavy fotografií a informačných textov o 2. svetovej vojne. Po dohode s magistrátom sa za našej prítomnosti sprístupnil na požiadanie Vojenský historický cintorín a niektorým návštevn-

íkom sa tak podarilo nájsť neobvyklých príbuzných. O niekoľko týždňov sprístupnime verejnosti jednu gulometnú vežu, v ktorej bude vyhradený priestor na knižné publikácie s vojnovou tematikou, vzťahujúce sa k 1. a 2. svetovej vojne. Návštevníci, ktorí vylezú po rebríku do veže, budú mať možnosť si sadnúť na vojenské sedadlá a čítať si vystavené knihy. Bude to jediná vojenská čítareň v gulometnej veži na svete. Ku dňu oslobodenia Bratislavy – 4. apríla, keď to vonkajšie teploty už dovoľia, by sme radi použili farebné vojenské maskovacie vzory na exteriér bunkra. Veríme, že do maľovania exteriéru sa zapoja aj osobnosti z verejného a politického života. Pri príležitosti oslobodenia Bratislavy pripravujeme slávnostné otvorenie bunkra a iné prekvapenie vojenského charakteru,“ dodáva Ivan Horský.

Návštevníci si pochvalujú najmä voľný prístup artefaktov, možnosť sa ich dotýkať a fotografovať sa s nimi. Vystavené sú tu napr. prilby, vojenské čiapky, čizmy, ply-

foto mk

nové masky, batoh – plná poľná s hmotnosťou 12 kg, munícia, granáty a množstvo inej vojenskej výbavy. „Niektorí návštevníci okrem nájdených alebo pre nich už nepotrebných vecí, ktoré prinášajú do tohto tzv. múzea, taktiež dobrovoľne poskytujú finančné prostriedky občianskemu združeniu, kto-

ré nám čiastočne vykrývajú náklady. Zato sa im chceme touto cestou poďakovať, pričom vďaka patrí tiež dobrovoľníkom, pomáhajúcim nám pri obnovovaní tejto historickej vojnovéj pamiatky – najväčšieho petržalského bunkra,“ poznamenal Horský.

Silvia Važanová

NA NOVEJ SCÉNE ŽIARILA OLYMPIJSKÁ ENERGIA

Podte s nami do Vancouveru – večer pod týmto názvom si dňa 26. januára v duchu olympijských hesiel a prítomnosti slovenských olympionikov mali možnosť vychutnať všetci prítomní počas slávnostného večera na Novej scéne. V sprievode moderátorky Aleny Heribanovej mohli predčasne olympijskú atmosféru zažiť hostia z radov klientov, partnerov, ale aj zamestnancov spoločnosti Západoslovenská energetika, a.s. ktorá je dlhoročným generálnym partnerom Slovenského olympijského výboru a Slovenského olympijského tímu.

Spolu s osobnosťami slovenského športu, medzi ktorými boli aj tí,

ktorí už kedysi farby našej vlasti hájili, sa publikum v ten večer aspoň na chvíľu stalo súčasťou najväčšieho svetového podujatia oslavujúceho športového ducha.

Sedemnásť dní pred zapálením olympijského ohňa v Kanade sa divadlo na Novej scéne zaplnilo tými, ktorí sa prišli zabaviť, povzbudiť, ale aj oceniť snahu tých, ktorí budú v úžasnom prostredí, v meste ocenenom ako najlepšom na život na platéte Zem, bojovať o cenné kovy.

Podujatie otvoril predseda predstavenstva ZSE Konrad Kreuzer, ktorý privítal skutočnosť, že v slovenskej výprave je početné zastúpenie žien. S prianím úspešnej reprezentácie nasledoval pred-

Pozvanie predsedu predstavenstva ZSE Konrada Kreuzera (vpravo) prijal aj nemecký veľvyslanec Axel Hartmann (vľavo).

seda SOV František Chmelár a za ním už slovenské legendy, ale i veľké nádeje Slovenska na blížiacej sa olympiáde.

Medzi pozvanými športovcami bola bývala slovenská reprezentantka v zjazdovom lyžovaní, pani Jana Gantnerová-Šoltéssová, členka výkonného výboru SOV, reprezentantky ženského družstva ľadového hokeja, ako aj „olympijská tvár ZSE“ Alena Procházková, repre-

zentantka v behu na lyžiach – zrejme najväčšia medailová nádej Slovenska.

Celé publikum pobavil a špeciálnym hosťom večera bol aj náš najstarší žijúci olympionik, pán Ján Zachara. Na OH 1952 v Helsinkách získal zlato v boxe a aj vo veku 81 rokov dokázal svojím humorom a vtipom očariť všetkých v hľadisku.

Súčasťou večerného programu

bolo aj vystúpenie kreatívneho zoskupenia Tri Tvorivé Tvory. Vtipne ladenými scénkami sa im podarilo rozosmiať prítomných hostí až k slzám. Povzbudenie a radosť bola priam hmatateľná pri výkonoch úžasnej acapellovej speváckej formácie Fragile pod vedením Braňa Kostku.

Claudia Sopková

Skupina Fragile svojimi skladbami dokonale navodila atmosféru blížiacej sa olympiády.

ČSOB BRATISLAVA
MARATHON 2010

BRATISLAVA

ČSOB BRATISLAVA MARATHON 2010

**NAJVÝHODNEJŠIA REGISTRÁCIA
DO 14.2.2010**

BRATISLAVA
26. - 28. MAREC 2010
www.bratislavamarathon.com

Generálny partner

ČLEN KBC GROUP
ČSOB
FINANČNÁ SKUPINA

ZSE
Západoslovenská energetika

SPOLU TVORÍME BOHATŠÍ SVET

Športový partner

Oficiálny nápoj

Partner polmaratónu

Partner štafetového behu

Partner hobby behu

Hlavní mediální partneri

Mediální partneri

Organizátori

RUSOVCE

Rozloha: 25,6 km²

Počet obyvateľov: 1 922

Starosta: Dušan Antoš (nezávislý) Zastúpenie politických strán v miestnej samospráve: SDKÚ-DS, SMK- Strana zelených, Strana zelených Slovenska, Slobodné fórum, nezávislí.

Rusovce - jedna zo štyroch zadunajských mestských častí Bratislavy má špecifické historické a geografické postavenie. Od roku 1990 je vyhlásená za pamiatkovú zónu. V strednej Európe je málo takých miest ako sú Rusovce. Právom ich môžeme považovať za dedičstvo minulosti, za kultúrne dedičstvo Európy. Dodnes sa tu hovorí štyrmi jazykmi – slovensky, nemecky, chorvátsky a maďarsky. Rusovce sú dnes miestom oddychu a rekreácie, a preto si vyžadujú premyslené zásahy v obnove historických pamiatok.

História

Archeologické nálezy dokazujú najstaršie osídlenie v staršej dobe bronzovej. V čase Rímskej ríše tu stála pevnosť Gerulata, významná zložka pohraničného opevnenia Limes Romanus. Po ústupe Rimanov územie počas sťahovania národov obsadili viaceré kmeňe a po nich v 6. storočí Slovania. Prvýkrát sa Rusovce spomínajú v roku 1208 a ako osada so zámkom v roku 1266. V 14. storočí osada nadobudla význam ako obchodné stredisko a mýtna stanica. V roku 1646 získal najväčšiu časť Rusovceckého panstva gróf Zichy a príslušníci tohto rodu boli jeho majiteľmi až do 19. storočia. Poslednými majiteľmi panstva boli knieža Elemér Lónyay so svojou manželkou, belgickou princeznovou Stefaniou. Najvýznamnejšie kultúrne pamiat-

ky sú Múzeum Antiky Gerulata, kaštieľ princezny Stefanie s rozsiahlym parkom, kostol evanjelickej cirkvi a.v. a katolíckej kostoly sv. Víta a Márie Magdalény. Dnes je v Rusovciach na mieste bývalej rímskej vojenskej stanice zriadené múzeum Antická Gerulata.

V roku 1920 podľa Trianonu boli Rusovce začlenené do Maďarska a po II. svetovej vojne boli podľa parížskej dohody - 15. októbra 1947 pričlenené k Československu. Od 1. januára 1972 boli Rusovce pričlenené k hlavnému mestu Slovenskej republiky Bratislave.

Smutný osud kedysi najkrajšieho kaštieľa

Podľa historických prameňov už v 13. storočí stál v Rusovciach hrad, v listinách označovaný ako „Uruzwar“. Prvá zmienka o hrade v Rusovciach je z roku 1266 v súvislosti s darovaním Rusovceckého uhorským kráľom Belom IV. Hermandovi Hédervárimu, kráľovskému koniarnikovi, županovi Trenčianskeho a Mošonského komitátu. Kaštieľ v Rusovciach považuje vtedajšia verejná mienka za najkrajší v Mošonskej župe. V rokoch 1841 – 1846 prestaval gróf Emanuel Zichy Ferrari zámok podľa vzoru anglických panstiev v tudorovskom štýle ako pozornosť manželke, ktorá pochádzala z Anglicka. V roku 1872 kúpil kaštieľ a príslahlé panstvo gróf Hugo Henckel a vybudoval tu žrebčinec. V roku 1906 kúpila panstvo, kaštieľ a žrebčinec korunná princezná Stephania spolu s manželom, maďarským šľachticom Elemírom Lónyayom. Na panstve založila chudobinec a materskú školu a štedro podporovala aj ľudí priamo v Rusovciach.

V roku 1976 bola naplánovaná generálna rekonštrukcia kaštieľa i príslahlého parku. S rekonštrukciou sa však začalo až v roku 1982.

Práce sa však postupne zastavovali. K ich úplnému zastaveniu prišlo na konci roku 1989.

V roku 1991 kaštieľ prevzala Slovenská národná galéria, ktorá si predsavzala urobiť z neho reprezentatívnu obrazáreň. Opäť sa obnovili rekonštrukčné práce. SNG však kaštieľ vlastnila iba tri roky, kedy sa jeho majiteľom stala Národná banka Slovenska. No táto inštitúcia ho mala v majetku iba jediný rok. V roku 1995 prevzala kaštieľ Správa zariadení Úradu vlády SR, ktorá ho má v správe dodnes. Jej zámerom je pretvorenie kaštieľa na reprezentatívne miesto pre prijímanie a ubytovanie zahraničných návštevníkov. Rekonštrukčné práce sú však zastavené a ich pokračovanie je v nedohľadne. Objekt kaštieľa spolu s príslahlým parkom, už aj tak v zlom stave, naďalej chátra. Úrad vlády do kaštieľa každoročne investuje financie iba na jeho udržiavanie.

Kaštieľ do svojho vlastníctva plánovala získať i mestská časť Rusovce, ktorá ho chcela využiť na kultúrne a muzeálne účely. Tento zámer mestskej časti však stroskotal.

V súčasnosti jeho ďalší osud je nejasný; do hry vstúpil a súdnymi cestami sa snaží získať na základe

testamentu posledných majiteľov svoj majetok i benediktínsky rád v Pannohalme.

Kultúra

V Rusovciach má svoje domovské sídlo reprezentačný súbor SLUK a Detský folklórny súbor Gerulata. Unikátne podujatie Rusovce bez hraníc (od roku 2008 Dni Rusovce) svojím vznikom tesne po zamatovej revolúcii akoby predpovedalo vstup do EÚ. Pravidelne sa na ňom zúčastňujú zadunajské mestské časti, obce rakúskeho a maďarského prihraničného regiónu. Podujatie je symbolické tým, že v areáli rusovceckého parku dáva priestor domácim a zahraničným telesám rôzneho žánrového zafarbenia. Oblúbené open air podujatie sa tradične koná poslednú augustovú sobotu. Tisícky návštevníkov každoročne priťahujú aj Rímske hry v Antickej Gerulate. Ich súčasťou sú gladiátorské zápasy „na život a na smrť“, kde mohlo publikum a z ľudu volený cisár v zmysle „hlas ľudu, hlas Boží“ rozhodnúť dvihnutím palca, či nechá porazeného gladiátora žiť alebo ho pošle na druhý svet.

Eleonóra Bujačková
www.bratislava-rusovce.sk

ROZHOVOR SO STAROSTOM DUŠANOM ANTOŠOM

PRIORITOU JE KVALITA ŽIVOTA RUSOVČANOV

1. Aké sú aktuálne problémy vašej mestskej časti a ako ich riešite?

Jednou z najväznejších koncepcných záležitostí je vybudovanie cestného obchvatu mestskej časti. Prvé, čo sme urobili, bolo podanie návrhu na príslušné zmeny a doplnky územného plánu hl. mesta Bratislavy a pripravujeme urbanistickú štúdiu.

V predchádzajúcom roku sme boli úspešní pri podaní dvoch projektov – jedným je regenerácia námestia a druhým je budovanie slovensko-rakúskych cyklotrás. Momentálne sa pripravujeme na „ostrý štart“, teda na samotnú realizáciu zámerov. Hneď v úvode nového roka sme stihli podať žiadosť na podporu výstavby 9 bytových jednotiek.

V každodennej praxi sa síce prelínajú krátkodobé i dlhodobé zámery, predať však prevažujú bežné úlohy typu odpratávanie snehu, poskytovanie administratívnych služieb občanom a iným záujemcom, spracúvanie materiálov na rokovanie MZ apod., ktoré sa snažíme stále vylepšovať.

2. Keď ste nastupovali do funkcie, určite ste si dali niekoľko záväzkov, ktoré ste chceli za volebné obdobie splniť. Čo sa vám podarilo za uplynulé tri roky splniť a čo ešte do volieb stihnete?

Nechcem byť neskromný, ale mám celkom dobrý pocit z množstva vecí, ktoré sú hotové. V škole a škôlke sme investovali do nového spôsobu vykurovania v podobe tepelných čerpadiel, vybudovali sme náučný chodník pozdĺž Rusovceckého kanála a zásadne obnovili systém priestorového značenia v mestskej časti. Vybudovali sme stojisko odpadov a skultúrnila a skvalitnili priestor tzv. obrátiska autobusov, miestny úrad sa presťahoval do vlastného, kúpeného mestskou časťou, objektu kultúrneho domu, ktorý sme vzápätí zrekonštruovali. Mestská časť má spracovaný svoj plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja, miestny podnik a požiarny zbor sme dovybavili technikou. Máme za sebou prípravu výstavby kruhového objazdu na vstupe do Rusovce (až po územné rozhodnutie), obnovovali sme postupne komunikácie a chodníky (napr. medzi Pieskovým honom a staršou

časťou Rusovce, na tzv. Malej Balkánskej ulici, retardéry na Gaštanevej aleji), vybudovali sme nové zastávky MHD (Hájová ul. a v tomto roku sa dokončí Nová farma), pripravujeme rozšírenie verejného osvetlenia (medzi Lesníckou a Hájovou ul.), v bývalej administratívnej budove miestneho úradu (sídli tam pošta a iné inštitúcie a organizácie), ktorej sme vlastníkom, sme vymieňali okná.

Do leta sa má dokončiť nová križovatka s odbočovacími pruhmi na tzv. Novej farme a pokročiť v riešení územia oproti kaštieľu, na ktoré vyhlasujeme architektonickú súťaž. Verím, že na konci roka budú hmatateľné výsledky aj v tých zámerov, ktoré som spomínal v odpovedi na prvú otázku.

3. Ktoré záväzky sa vám naopak nepodarilo naplniť a prečo?

Zatiaľ sme do správy MČ neprevzali cintorín, pretože so zámerom nesúhlasili niektorí poslanci MZ a nepodarilo sa nám zabezpečiť bezbariérový prístup na miestny úrad, čo riešime štúdiou pre celý objekt.

Otvorené je vybudovanie vodo-

vodu a kanalizácie na Keltskej ulici a následné vybudovanie novej komunikácie. Pripravili sme kompletnú projektovú dokumentáciu, zabezpečovali sme územné rozhodnutie a stavebné povolenie. Ešte stále rokujeme s BVS., a.s., či preberú na seba výstavbu vodovodu a kanalizácie, podľa ich rozhodnutia budeme môcť postupovať aj my s budovaním komunikácie.

Celkom sme neboli úspešní pri budovaní bezbariérových chodníkov, hoci zámer čiastočne zrealizujeme pri rekonštrukcii námestia.

Ako sa vám žije v Rusovciach? Čo je dobré, a kde sú nedostatky?

Roman (32):

Bývanie mi tu vyhovuje, aj keď večer tu nie je príliš veľa možností na relax. Ešte tak keď je pekné počasie, tak vybehne na bicykel, sem tam nejaké kultúrne podujatie a to je všetko. Ešte že v lete je to lepšie. Páči sa mi, že tu je ešte stále pomerne veľa stromov. Bolo by vhodné čo najväčšiu časť z nich zachovať. Náhradná výsadba je vždy nízka a potrvá veľa rokov, kým nové stromy budú v lete robiť príjemný chládok.

Vlasta (60):

Kedysi tu bola naozaj oáza pokoja, veľa zelene, nádherné stromy v Rusovceckom parku. Teraz akosi chátrajú a chradnú. Aj keď sa naši radní usilujú, asi nemajú na všetko dosť peňazí. A možno ani dosť kompetencií. Uvítala by som aj lepšie, teda častejšie interval autobusového spojenia do mesta. Pravidelne sledujem, čo naši poslanci schvaľujú a navrhujú, zaujali ma návrhy na výstavbu bytov a obchodov. Len sa bojím, aby to neboli ďalšie nevkusné objekty a naše Rusovce stratia svoju niekdajšiu tvár.

Táňa (28):

Neuveriteľne príjemná lokalita aj pre rodiny s deťmi, vhodná destinácia pre bicyklistov, celkom vyhovujúca sieť služieb, obchodov, dokonca aj reštaurácií. Vofakedy ako študenti sme sem chodievali kúpať sa na jazere, dnes ako mladá rodina oceňujeme pokoj a celkom príjemné prostredie. Ale keď nám ratolesti odrastú, asi sa vrátíme do „veľkej Bratislavy“.

Rafaél (25):

Navštívil som túto časť s priateľkou, celkom sa mi to tu páči. Šokovalo ma však, že nechávate v takom stave nádherný objekt kaštieľa. Veď tým by ste sa mali pyšiť a volať sem turistov z celého sveta! Považujem za veľkú chybu a hanbu všetkých, že nedokázate zmobilizovať sily a peniaze, aby ste mu vrátili pôvodný lesk a slávu. Isto by sem radi prichádzali aj hostia z okolitých štátov a pri dobrej propagácii aj z ostatného sveta. Pravda, museli by tu nájsť – okrem príjemných ľudí, pekného prostredia – aj skvelé služby, ubytovanie na úrovni a aj rôzne kultúrne a športové možnosti.

Jano (56):

Šťve ma, že už aj v Rusovciach sa začínajú objavovať halabala reklamné plochy po plotoch, domoch atď. Bojím sa, že to bude narastať. Myslím si, že Rusovce sú pamiatkovou zónou, a tak by mali existovať nejaké pravidlá, či metodika na osádzanie reklamných plôch. Aby zostal zachovaný ráz Rusovce. Máme tu výborné podmienky na bicyklovanie, chýbajú však originálne cyklotrasy. Tu by mohla byť samospráva aktívnejšia. A uvítal by som aj radikálnu obnovu verejnej zelene a rekonštrukciu osvetlenia.

DUCHOVNÉ
SLOVO

Mesiac február sa nám otvára sviatkom Obetovania Pána a prináša ešte akýsi malý záchvev uplynulých vianočných sviatkov. Znovu sme sa na okamih pohrúžili do času, ktorý ľudí robí akosi inými, ľudskejšími a srdečnejšími, priateľskejšími, znášannejšími a ochotnejšími odpúšťať. Možno dobre padne z času na čas si pripomenúť obdobie tých najkrajších sviatkov roka - Vianoc.

Možno práve dnes by sme si mali intenzívne uvedomiť, že svet nemôže mať iba jednu matku Teréziu, matku Mary v Afrike alebo Abbé Piera vo Francúzsku, ktorí konali a konajú každodennú obeť v službe núdznym pre vniesenie pokoja, lásky, šťastia a nádeje. Svet to potrebuje a svet to vie aj oceniť. Abbé Pier, jedna z najobľúbenejších postáv v krajine pre jeho viac ako polstoročné úsilie v prospech bezdomovcov. Kampaň Abbého Pierra vyvolala celonárodnú pozornosť v roku 1954, keď počas nezvyčajne chladnej noci vystúpil v rozhlasovom vysielaní s výzvou na pomoc bezdomovcom. „Priatelia, pomôžte. Dnes o tretej ráno zamrzla žena,“ uviedol v súvislosti s prípadom bezdomovkyne, ktorá zomrela v centre Paríža. „Táto žena zomrela na dlažbe bulváru Sevastopol s dokumentom v ruke, v ktorom jej deň predtým oznámili vypovedanie z jej bytu.“ Kňaz vyzval, aby „do dnešného večera, najneskôr do zajtra bolo poskytnutých 5-tisíc prikrývk, tristo veľkých amerických stanov a dvesto kuchynských sporákov.“ Abbé Pierre založil v roku 1949 charitnú komunitu Emauzské spoločenstvo na pomoc rastúcemu počtu bezdomovcov v krajine. Odvtedy sa organizácia stala medzinárodným hnutím s členmi a centrami v päťdesiatich štátoch. Meno Pierre prijal Abbé počas činnosti v rámci pozemného odporu proti nacismu počas 2. svetovej vojny. Pomohol veľkému počtu ľudí, vrátane židov a pomáhal aj pri úteku brata vojnového lídra Charla de Gaulla z krajiny.

Možno sa pozrime aj k nám v súvislosti s Haiti – zaráža ma, že niektoré médiá bijú na poplach v mene akejsi falošnej solidarity s človekom, vraj peniaze cez rôzne inštitúcie nedôjdu k adresátovi. Miesto výzvy na pomoc bojujú proti otvoreniu srdca. Zvrátenosť nad všetky zvrátenosti! Možno tí, čo takto robia, majú problém s tým, aby úmysel darcu bol naplnený, lebo oni možno niečo dostali a nedali tam kam to mali dať! Sviatok Obetovania Pána s malou romantikou Vianoc je vlastne veľmi silnou výzvou k tomu, aby sme začali presvedčať svet o skutočnosti svojho kresťanstva.

Daniel Dian

šéfredaktor Duchovného pastiera

Už prešiel viac ako mesiac od Vianoc a mnohým z nás zostali tukové spomienky na tieto sviatky. V zime sa na nás kilogramy úspešne lepia, no na jar zistíme, že už nejdny nohavice nevieme obliecť. Doktor Igor Bukovský z Ambulancie klinickej výživy sídliacej na Mýtnej 5 (www.akv.sk), ktorý sa zaoberá zdravou výživou, vám poradí, ako úspešne a hlavne trvalo schudnúť zimné kilá.

Doktor Bukovský neverí a hlavne neodporúča rôzne diéty, ktorých nájdete na internete na tisícky. Ako hovorí: „Keby aspoň jedna diéta fungovala, nebolo by ich treba toľko.“ Cesta k schudnutiu vedie cez zdravý životný štýl. Iste ste aj túto teóriu už počuli z rôznych strán, ale je naozaj účinná a predovšetkým trvalá. Neľakajte sa, pokiaľ dodržíte doktorove rady, odmenou vám bude nielen ideálna hmotnosť, ale aj zlepšenie zdravotného stavu.

V prvou rade si zvyknite cvičiť 30 až 60 minút denne. Ak máte problém vyhradiť si jednu celú polhodinku na cvičenie, rozložte si ju na tri desaťminútové bloky, ktoré odoviete v priebehu dňa. Naučte sa jesť pravidelne. Trikrát do dňa si doprajte zdravé jedlo, nevynechajte pri tom ani raňajky, pretože vynechanie hlavných jedál vedie k zvýšenému pocitu hladu cez deň. Raňajkujte cereálie s vysokým obsahom vláknin, akými sú napr. vložky z otrúb či pšeničné alebo ovsené vložky.

Nezabúdajte na vitamíny, ktoré do tela dostanete ovocím a zeleninou.

Vyhodte z domu zásoby maškrt. Iste mávate chvíľky, keď si potrebujete dopriať nejakú sladkosť. Dajte si radšej sladučkú broskyňu, prípadne lyžicu medu, vyhodte však keksy, kým ich budete mať doma, nik vám nezakáže nejst ich. Jedlá nejedzte pred televízorom, ale za stolom spolu s rodinou. Keď sledujete televíziu, zjete podstatne viac, ako keď sa pozeráte do svojej taniera.

Plánujte rodinné aktivity. Dohodnite si s rodinou spoločný výlet na bicykloch, zahrajte si golf alebo futbal vonku na dvore. Ako prvé konzumujte zdravé jedlá. Jedzte zdravé nízkokalorické jedlá ako prvé, aby ste v čase, keď prídu na rad na sladkosti a maškrtky, neboli až takí hladní.

Dbajte na veľkosť porcií. Jedlá servírujte na tanieri, nekladte na stôl servírovacie misy. Na tanier si naberajte o niečo menej, ako by ste dokázali zjesť. Vždy si môžete pridať, ak to bude potrebné.

Vyhľadávajte možnosti, ako byť aktívni. Cez obednú prestávku sa aspoň desať minút prechádzajte. Alebo ráno vstaňte o pár minút skôr a doprajte si rannú prechádzku. Zapájajte sa do pohybových aktivít vašich detí na ihrisku alebo v parku. Namiesto návštevy autoumyvárne si auto umývajte sami. Nakupovať chodievajte peši alebo na bicykli. Okrem toho, že spravíte niečo pre seba, aj ušetríte.

Uvedomujte si, čo a koľko jete. Jedením potravín rovno z balenia

ZDRAVIE S IGOROM BUKOVSKÝM

ZHOĎTE ZIMNÉ KILÁ NAVŽDY

nenadobudnete ten správny odhad o skonzumovanom množstve. Až keď si jedlo naberie na tanier alebo do misky, uvedomíte si, koľko vlastne jete.

Pohybové aktivity obmieňajte, aby ste nepodľahli rutine a predišli pocitu vyhorovania. Niekoľko dní sa venujte chôdzi, inokedy plávajte a cez víkend si vyrazte von na bicykli. Vyhľadávajte aj nové aktivity, akými sú napr. karate, spoločenský tanec, beh na lyžiach, tenis alebo Pilates a kým máme ešte sneh, sánkujte sa a lyžujte.

Zbavte sa stresu. Stres môže spôsobiť, že budete jesť viac. Nájdite si metódy, ktoré vám pomôžu uvoľniť sa, keď budete mať pocit zvyšujúceho sa napätia. Stres dokáže odbúrať cvičenie, dýchanie zhlboka, rôzne techniky na uvoľnenie svalov, ale napr. aj dobrý smiech.

Vyspite sa. Nedostatok spánku spôsobuje únavu, ktorú sa ľudský organizmus podvedome snaží prekonať jedením. Nevyspatí ľudia jedia viac a uprednostňujú najmä sladké a mastné jedlá.

Jedávajte doma. V reštaurácii skonzumujú ľudia viac, ako by normálne zjedli doma. Snažte sa preto stravovanie v reštauráciách obmedzovať. Ak si predsa len vyjdete von na večeru, vopred si stanovte, koľko zjete, a zvyšok si nechajte zabaliť.

Plánujte si zdravé maškrtky. Najvhodnejšími maškrtami sú ovocie, zelenina, celozrnné potraviny a nízkotučné mliečne výrobky. Ovocné drene, čerstvé plátkové ovocie s jogurtom, celozrnné keksy, mrkva a zeler s arašidovým

maslom, to všetko možno považovať za zdravé maškrtky.

Ak máte iba „na niečo chuť“, ale nie ste hladní, snažte sa rozptýliť. Zavolajte priateľom, pustite hudbu a zatancujte si alebo si zacvičte, poupratujte byt, trhajte burinu v záhrade alebo choďte do mesta niečo vybaviť. Ak svoju myseľ zamestnate niečím iným, chuť do jedla vás rýchlo prejde.

Naplánujte si jedlo vopred na celý týždeň. Pripravte si detailný zoznam potravín, ktoré chcete nakúpiť, aby ste sa vyhli návštevám obchodu na poslednú chvíľu a aby ste nenakupovali impulzívne.

Pravidelne sa vážte. Pravidelné sledovanie telesnej hmotnosti jasne ukáže, či vaše snaženie zaberá, a zároveň vám pomôže odhaliť malé pribieranie na váhe pred tým, ako bude neskoro. Nemusíte sa však vážiť každý deň.

A napokon - odmeňujte sa! Zhodenie prebytočných kilogramov alebo udržanie si ideálnej váhy je pozoruhodný výkon. Oslávte preto svoj úspech nejedlou odmenou, ako napr. novým oblečením alebo výletom s priateľmi.

Keď si ešte raz prejdete všetky rady doktora Bukovského, zistíte, že zhodenie prebytočných kilogramov či udržanie si dobrej váhy nie je nedosiahnuteľné a ani neúmerne náročné. Držíme vám palce, aby ste rýchlo schudli vianočné kilá a za odmenu si mohli kúpiť o číslo menšiu blúzku alebo košelu.

Veronika Ševčíková

DETI O ZNEUŽÍVANÍ OSOBNÝCH ÚDAJOV VEDIA,
TIE SVOJE VŠAK NAPRIEK TOMU ZVEREJŇUJÚ

Pásto DVD so štyrmi rozprávkami o ovečkách, ktoré podcenili silu internetu a viackrát na to doplatili, dostanú v najbližších dňoch bratislavské základné školy a centrá voľného času od mimovládnej organizácie eSlovensko. Deti by po ich odsledovaní mali pochopiť, aké všelijaké riziká im hrozia, keď zverejnia svoje osobné údaje. Téma sa aktuálne pretriasla aj v súvislosti s nedávnym Dňom ochrany osobných údajov.

V jednom z príbehov sa napríklad dôverčivá ovečka rozhodne poslať baranovi, ktorý sa jej páči, fotografiu, ktorá ju viac odhaľuje ako zahaluje. Tá sa napokon dostane do rúk mnohým nepovolaným, ktorí sa jej potom posmievať. V inom sa ďalšia ovečka z košiara prostredníctvom internetového chatu zoznámí s vlkom, ktorý jej výmenou za stretnutie na opustenom mieste dobije kredit v mobile a kúpi vysnívané tričko. Nebyt náhodného svedka podivnej schôdzky, mohla obeť podvodu dopadnúť tragicky.

Z predvňajšieho prieskumu o správaní sa detí vo virtuálnom svete vyplynulo, že deti o zneužívaní osobných údajov vedia, tie svoje tam však napriek tomu zverejňujú. „Najčastejšie publikujú na internete svo-

vali všetky kontakty na ňu, s tým, že ide o kontakty na erotickú linku.

Predseda mestského detského parlamentu Bratislavy Slavomír Oslej je presvedčený o tom, že deti a mladí sú - čo sa zneužívania osobných údajov týka - najviac ohrozovaní práve internetom. „Používame ho denne, posielame si s kamarátmi ťaháky, správy o tom, čo sa deje, čo robíme. Hádzeme tam fotky, nakupujeme, sťahujeme si hudbu, zisťujeme informácie,“ povedal.

DVD o dôverčivých ovečkách si budú môcť pozrieť aj návštevníci Mestskej knižnice, rozprávky si možno stiahnuť zo stránok ovce.sk a zodpovedne.sk. Doteraz tak urobilo už 300 000 ľudí, a keďže sa budú distribuovať do pätnástich ďalších štátov Európskej únie, uvidí ich okolo sto miliónov divákov.

(ld)

DESATORO OCHRANY
OSOBNÝCH ÚDAJOV

1. Svoje osobné doklady nedávajte z rúk, poskytnite ich len osobám, ktorým to zákon vyslovene dovoľuje.
2. Kto ich chce kopírovať, musí mať váš písomný súhlas, s výnimkou tých, ktorí na to majú právo zo zákona (banky, poisťovne, súdy).
3. Dokumenty s vašimi osobnými údajmi (napríklad účty a neplatné kreditné karty) nevyhadzujte do smetných košov, skartujte ich alebo inak fyzicky zlikvidujte.
4. Neprezrádzajte svoje osobné údaje cudzím a nedôveryhodným osobám.
5. Neposkytujte svoje osobné údaje ani nikomu, kto vám zatelefonoje.
6. V hlasovej schránke neuvádzajte svoju adresu.
7. Všetky písomnosti (napríklad kúpno – predajné zmluvy) si vždy dôkladne prečítajte, kým ich podpíšete.
8. Pri používaní osobného počítača pravidelne aktualizujte antivírusový program.
9. Pri používaní internetu zvažte, či a komu poskytnete svoje osobné údaje.
10. Pri otváraní e-mailovej pošty si dávajte pozor na neznámych odosielateľov.

Zdroj: Úrad na ochranu osobných údajov SR

BRATISLAVA JE POMALŠIA A POKOJNEJŠIA AKO BUDAPEŠŤ

ROZHOVOR

s riaditeľom Kultúrneho inštitútu Maďarskej republiky PÉTEROM KRASZTEVOM

Šéfuje Kultúrnemu inštitútu Maďarskej republiky, je radcom Maďarského veľvyslanectva

na Slovensku. Péter Krasztev sa narodil v Budapešti, desať rokov svojho detstva strávil v Bulharsku, žil v Belehrade, v Istanbule, v Moskve. Po niekoľkých rokoch v Bratislave tvrdí, že sa tu vôbec necíti ako cudzinec.

V akých situáciách myslievate na Budapešť viac ako inokedy? Kedy

vám chýba?

V Budapešti necítite, či je deň alebo noc. Podniky sú tam otvorené do rána, nepoznajú záverečnú. V Bratislave by sa vám nestalo, že by vám predali niečo po nej, po 22. h sa tu nedá najesť. To v Budapešti neexistuje.

Dá sa to otočiť, chýba vám občas aj Bratislava, keď ste v Budapešti? Čo konkrétne?

Chýba mi bratislavský pokoj, mesto je pokojné a pomalé. Budapešť je nervózna.

Má Bratislava s nie tak vzdialenou Budapešťou niečo spoločné alebo je medzi nimi viac toho rozdielneho? Veľa ľudí to vníma len cez rôzne politické trenice, aká je realita?

V Budapešti žijú dva milióny ľudí, čo je štvrtina všetkých obyvateľov Maďarska. Je akoby provinciou, centrom diania, hoci v posledných desiatich rokoch sa to viac prerozdeľuje. V Bratislave žije desať percent Slovákov, veľa sa toho deje aj v Košiciach, Banskej Bystrici. Krajiny majú rozdielny tvar, pozície hlavných miest sú iné. Zatiaľ čo Budapešť leží uprostred krajiny, Bratislava

na okraji. Zaujímajú ju viac väčšinová kultúra, alternatívna tu nemá také zázemie. V opustených domoch Budapešti sú kluby so živou hudbou, takzvané brakové krčmy, nezávislé kultúrne centrá. Podporuje ich štát i mesto. Niečo podobné nájdete v Žiline, Banskej Bystrici, Banskej Štiavnici, Košiciach. V Bratislave je len Subclub a Nu Spirit. Mentalita

Maďarov a Slovákov je tá istá, rozdiely sú len malé. Vôbec tu napríklad necítim, že nie som v Maďarsku. Ľudia reagujú tak isto v divadle, na koncertoch, páči sa im to isté.

Ako vidíte Slovákov? Sú takí, akých ste si ich predstavovali? Stretávate sa aj s nejakými predsudkami?

So Slovákami sa mi veľmi dobre pracuje, pretože sú precízni a spoľahliví. Mám tu aj veľa dobrých kamarátov, a s ľuďmi s predsudkami nekomunikujem, pohybujem sa v inej sfére.

Kam zamierite, keď na vás sadne smútok, a chcete si pripomenúť Maďarsko?

Idem vtedy do Rajky na držkový perkelt. Celkovo sa v centrálnej Európe cítim ako doma hocikde, od Bulharska po Estónsko. Na západe nie, v Paríži by som vedel žiť tak mesiac-dva, dlhšie nie.

Kam môžu zájsť ostatní Maďari, ktorí tu žijú? Môžu zájsť do Kultúrneho inštitútu, ktorý vediete?

Ten je určený predovšetkým Slovákom, aby sme im sprostredkovali maďarskú kultúru. Miestni Maďari však samozrejme, nie sú vylúčení. Podporujeme hlavne alternatívnu kultúru, ktorá spolu s novou takú podporu nemá. Keď sme napríklad v Bratislave zorganizovali Festival pohybového umenia, prišlo na jednotlivé predstavenia asi dvadsať ľudí. Nefunguje tu ani takzvaná emigrantská kultúra, komunity Číňanov a Vietnamcov sú uzatvorenejšie, neprezentujú sa navonok.

Navštevuje Bratislavu veľa maďarských turistov?

Je tu viac Nemcov, Maďari smerujú skôr do Viedne, Košíc, Levoče, Kežmarku, či Tatier.

Akí sú vlastne Maďari?

Zdá sa mi, že sú uzatvorení, príliš citliví, žijú sami pre seba, svojimi starosťami. To, čo vyzerá ako temperament, je podľa mňa prehnaná citlivosť, ktorá niekedy končí ako hystéria. To vyplýva z našej histórie, že sme sa večne cítili ako porazení. V Maďarsku je aj vysoký počet samovrážd. Je to zrejme tým, že Maďari, keď majú problémy, tak nevedia hľadať riešenia. Z tejto citlivosti však vznikla kultúra a umenie na európskej úrovni.

Sú podľa vás iní tí, ktorí žijú v hlavnom meste?

Keďže Budapešť je liberálne kozmopolitné mesto, Maďari sú tam otvorení. Je tam vyššia životná úroveň, cestujú, videli ako vyzerá svet, nenechajú sa ukecať. Ľudia žijúci na dedine, ktorí sa odtiaľ nikdy nedostali von, sem potom prídu ako turisti, narazia na flegmatického čašníka a myslia si, že je taký preto, lebo ich počul hovoriť po maďarsky. V skutočnosti sa čašníci správajú rovnako ku každému, bez ohľadu na národnosť.

Maďarská kuchyňa má svoj zvuk. Ochutnali ste v Bratislave niečo, na čo nezabudnete?

Máte lepšie polievky, držkovú, cesnakovú, kapustnicu. A máte kofolu. Čo som ju ochutnal, kolu už piť nemôžem.

Lenka Dávidová

INZERCIA

DOBROVOLNÍCI VÁS NAUČIA CUDZÍ JAZYK AJ POMÔŽU V DOMÁCNOSTI

Internetová stránka www.dobrovolnictvo.sk funguje už niekoľko rokov. Tento portál informuje o možnostiach a aktivitách dobrovoľníctva, zhromažďuje dopyt a ponuku dobrovoľníckych aktivít na celom Slovensku aj v zahraničí. Mimo to zverejňuje osobné výpovede, príbehy a skúsenosti ľudí, ktorí sa stali dobrovoľníkmi.

Cieľovými skupinami internetového portálu sú ľudia, ktorí potrebujú pomoc alebo ju sami ponúkajú, a preto tu nájdete dobrovoľníkov, mimovládne organizácie, verejnú správu, ale aj firmy a podnikateľov.

Ak potrebujete doučiť cudzí jazyk, pomoc pri opatere starých či chorých ľudí, alebo sa sami chce stať dobrovoľníkom a týmto spôsobom zmysluplne využiť a darovať svoj čas, určite navštívte túto dobrovoľnícku stránku.

Heslom portálu je: „dobrovolnictvo.sk spája ľudí s dobrým srdcom...“, pretože dobrovoľníci vám pomôžu zadarmo - v tom sú obdivuhodní. Kliknite si na stránku www.dobrovolnictvo.sk a zistíte, či sa tu nenachádza pomoc práve pre vás. Momentálne ponúkajú dobrovoľníci v Bratislave doučovanie angličtiny, opatrovanie starých ľudí, stráženie detí, starostlivosť o zvieratá a mnohé ďalšie aktivity.

LINKA ZÁCHRANY – PRE BEZDOMOVCOV

OZ Proti prúdu sa venuje problému bezdomovectva. V rámci svojho terénneho programu má zriadenú Linku pre verejnosť na pomoc bezdomovcom v Bratislave – 0907/733 388. Prostredníctvom nej môžete zachrániť ľudský život. Najmä tieto dni sa ortuť teplomera prepadáva hlboko pod nulu, čo je pre ľudí bez domova často príčinou smrti – umrznutím.

Linka je prístupná denne od pondelka do soboty v čase od 17,00 do 22,00 hod. Môžete na ňu zavolať ak napríklad nájdete človeka ležiacemu na zemi a nevíete ako mu pomôcť. Pracovníci linky vtedy aktuálne reagujú – buď odvezú človeka do nocľahárne alebo do nemocnice. Linka slúži aj ako zdroj informácií pre verejnosť - kde a ako môžete pomôcť bezdomovcom.

OZ zabezpečuje aj výdaj jedla na ulici každý utorok a od októbra do marca aj každú sobotu o 19:30 na Predstaničnom námestí (pri Hlavnej stanici) a vo štvrtok v parku Račianskeho mýta. Ďalšie informácie nájdete na stránke www.notabene.sk v sekcii NETWORK.

(1/5)

Nájdete v predajniach

DELIKATESO

Loacker

www.loacker.it

Ďalších 14 Slovákov si v Bratislave prevzalo titul in memoriam „Spravodliví medzi národmi“. Ocenenie každoročne udeľuje Štát Izrael a Múzeum Jad Vašem v Jeruzaleme pre ľudí nežidovského pôvodu, ktorí riskovali svoj život, aby zachránili Židov počas druhej svetovej vojny. Poctu oceneným prišiel dať i premiér Robert Fico a primátor Bratislavy Andrej Ďurkovič. foto mk

Element Agency organizovala vo Fashion cafe charitatívnu módnú prehliadku na podporu OZ MajmeSrdce, ktorého hlavným cieľom je pomáhať opusteným a tyraným zvieratkám. Myšlienku prišli podporiť aj Zdenka Predná, Šarkan, Jopo a finalistky Miss Slovensko 2010. Modelky predvádzali modely z butiku Visage Factory.

Motoristom sneh narobil nemalé problémy. Niektorí preto vytiahli bežky a v práci boli raz-dva. foto mk

Pred prehliadkou sa konala prezentácia salónu BARBARI PIKALI-prepojenie výživy, kozmetiky a psychológie.

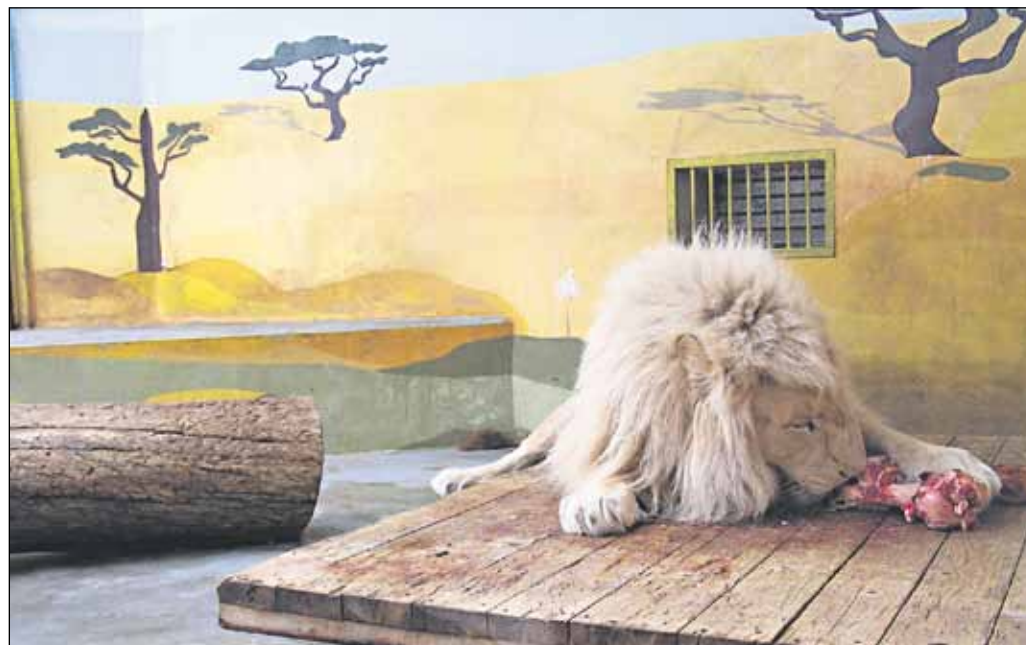
Zrejme najmodernejšie odhrňacie vozidlo v Bratislave - terénna štvorkolka s radlicou. foto mk

Kde to nešlo strojmi, tam sa museli chlapi chopiť lopaty. foto mk

Vianočné stromčeky nechutia iba slonom. V ZOO nimi krmia aj malé kozliatka.

Hoci aj v zime je ZOO otvorená, kráľ zvierat dá radšej prednosť stehenej kosti ako zasneženému výbehu.

Z toľkých dobrôt pokope sa mohla niekomu na výstave Danubius Gastro aj hlava zakrútiť. foto mk

Bratislavský kuriér v rukách prezidenta Ivana Gašparoviča. Zdá sa, že zaujal nielen jeho, ale aj celý prezidentský sprievod. foto mk

Cestovné kancelárie sa v rámci výstavy ITF Slovakiatour predbiehali v originalite s cieľom zaujať dovolenkárov. foto mk

Tohtoročná výstava prilákala rekordný počet návštevníkov - takmer 70-tisíc. foto mk

Bratislavský samosprávny kraj vyhrával počas výstavy na ľudovú nôtu. foto mk

Porota nehodnotila iba chuť, ale aj umelecké stvárnenie. foto mk

Tí najzručnejší si z Incheby odniesli na hrudi aj cenné kovy. foto mk

Jedlo nemusí byť iba chutné a dobre vyzerať. Treba ho vedieť aj naservírovať.

JÁN KOZÁK SI HĽADÁ NOVÉ ANGAŽMÁN

S výberom slovenskej futbalovej reprezentácie si síce Ján Kozák vybojoval historickú účasť na letnom svetovom šampionáte v JAR, momentálne je ale 29-roč-

ný stredopoliar, ktorý na jeseň obliekal dres Slovana Bratislava, bez klubovej príslušnosti. „Belasí“ sa rozhodli pred jarnou časťou Corgoň ligy 2009/2010 omladiť káder,

a tak špilmacher majstra dostal zelenú hľadať si nové angažmán. Kozák koncom januára odohral na testoch v klube nováčika ruskej najvyššej súťaže Sibiru Novosibir-

sk aj jeden prípravný zápas. Na sústredení Rusov v Turecku absolvoval proti Krasnodaru 56. minút, napokon však v klube z finančne lukratívneho Ruska neskončil. Bý-

valá opora Košíc, Lokerenu, Slavie Praha, Artmedie Petržalka či West Bromwich Albion tak musí hľadať nového zamestnávateľa i naďalej.

V BRATISLAVE SA BUDE SERVÍROVAŤ „TENISOVÁ ČÍNA“

Chutné čínske menu sa bude 6. a 7. februára podávať v bratislavskom Národnom tenisovom centre (NTC). Slovenské reprezentantky v Sibamac Arene odohrajú konfrontáciu I. kola II. svetovej skupiny Pohára federácie proti výberu najľudnatejšej krajiny sveta. Na tvrdom povrchu Latex-ite nastúpia Slovenky v najsilnejšom zložení aj s Danielou Hantuchovou, Dominikou Cibulkovou, Magdalénou Rybárikovou a Kristínou Kučovou. Ani Ázijčanky však neprídu s druhým sledom, ťahúnskou čínskeho družstva bude semifinalistka Australian Open v Melbourne Tie Čeng. V nominácii hostiek ďalej figurujú

Šuai Pcheng, Šuai Čang a Ťing-ťing Lu. Diváci v NTC ale neuvidia ďalšiu semifinalistku prvého grandslamu roka Na Li. „Zápas s Čínou bude pre nás veľká výzva, nečaká nás ľahká úloha. Verím, že do NTC príde veľa našich fanúšikov a vytvorí nám výbornú atmosféru,“ želel si kapitán slovenského fedcupového tímu Marián Lipták. Víťaz z Bratislavy sa v apríli stretne v baráži o účasť medzi elitnou svetovou osmičkou. Úvodné sobotňajšie dvojhry zápasu Slovensko - Čína sa začínajú o 14.00, v nedeľu od 13.00 sú na programe záverečné single a štvorhra. Vstupné je po oba dni 10 eur.

V slovenskom tíme by nemala chýbať ani naša jednotka Dominika Cibulková.

OLYMPIÁDA BUDE ODMENOU, CHCEME ALE PREKVAPIŤ

Pevnou súčasťou ženskej hokejovej reprezentácie, ktorá si vlani senzačným spôsobom vybojovala postup na nadchádzajúce zimné olympijské hry vo Vancouveri, bola aj Bratislavčanka Iveta Karafiátová. Nová kapitánka národného tímu, ktorý úspešný rok 2009 navyše ozdobil aj postupom do najvyššej kategórie majstrovstiev sveta, verí, že na úspešné výsledky Slovenky nadviažu aj na najprestižnejšom možnom fóre - olympijskom turnaji a to priamo v kolíske hokeja.

V rozhovore pre Bratislavský kuriér dcéra reprezentačného trénera Miroslava zdôraznila, že aj napriek tomu, že jej tím je v pozícii najväčšieho outsidera, necestuje do dejiska ZOH len na výlet.

Ako prebiehajú posledné dni pred odletom do Vancouveru?

„Momentálne sa dni na seba dosť podobajú, čas trávim všetky baby spolu, hráme prípravné zápasy, dvojfázovo trénujeme v Dúbravke a Ružinove. Hracia plocha v Dúbravke má menšie rozmery a myslím si, že nám pomôže v adaptácii na užšie zámorské klziská. Nocujeme na hoteli a hoci som Bratislavčanka, za tých pár rokov pri reprezentácii som si už zvykla aj na to, že v mojom meste spím na hotelovom lôžku.“

Kedy odlietate a čo vás ešte čaká v zámorí?

Do Kanady odchádzame 4. februára, presne v tento deň budú vo Vancouveri otvárať pre športovcov olympijskú dedinu. Hneď od nasledujúceho dňa začíname opäť s tréningom a do začiatku olympiády ešte stihneme aj prípravné zápasy s Ruskom a Fínskom.

Samotným postupom na ZOH ste spravili niečo, čo nikto neočakával. Naplnili ste už svojou účasťou všetky ambície a turnaj si chcete iba vychutnávať, ale ste si už stanovili nový cieľ?

„Je pravda, že sa nám podaril ozajstný športový zázrak, navyše vlani sme sa vlastne až dvakrát prebojovali do prvej osmičky sveta. Olympiáda je naozaj veľkou odmenou, no neznamená to, že pôjdeme do turnaja so zvesenými hlavami a všetko vopred vzdáme.“

Vyžrebovanie turnaja je však neúprosne a hneď prvý súper bude domáca Kanada pred dvadsiatisícovým hľadiskom štadióna Vancouveru Canucks. Aký výsledok proti hlavnému favoritovi na zlato bude považovať za dobrý?

„Kanadanky som videla iba raz a priznám sa, že neviem porovnať ich level, v každom prípade je zrejme, že sú niekde úplne inde ako my. Ťažko dopredu hovoriť, aký výsle-

dok bude dobrý, v každom prípade by bolo super, ak by nebol dvojciferný. Verím, že nebudeme obeťou nového olympijského rekordu. Už pred štyrmi rokmi hrali na turnaji Talianky, ktoré mali účasť istú ako hostiteľky ZOH a prehrali o zhruba 20 gólov, takže verím, že horšie nedopadneme.“

Kto vám osobne bude držať palce priamo v dejisku a kto doma v Bratislave? Samozrejme, okrem otca trénera.

„Do Vancouveru za nami prileť aj moja mama a hoci nebude na olympiáde celý čas, verím, že po nejakých zápasoch sa nám podarí stretnúť. Doma mi budú fandiť babky aj dedkovia a dúfam, že si na mňa spomenie aj brat, ktorý hráva v slovinskom Maribore.“

Keď ste začínali s hokejom, bolo to preto, že ste od malička snívajú o olympiáde?

„V detstve som trávila veľa času na zimnom štadióne a s hokejom som začínal už ako šesťročná. Olympiáda prišla až neskôr, až potom, keď som videla niekoľko televíznych prenosov, začala som snívať, že aj mne sa niečo také raz podarí. A zrazu je to skutočnosťou.“

Ktorá z predchádzajúcich olympiád vás v úlohe diváka najviac

Kapitánka Iveta Karafiátová a brankárka Zuzana Tomčíková - opory ženského hokejového tímu na blížiacej sa olympiáde. foto: SZLH

chytila za srdce?

„Nemôžem povedať, že by som radila jednu pred druhú. Viem, akurát, že počas tej poslednej v Turíne som bola v zámorí a tam to malo pomerne slabú publicitu.“

Ak zostane voľný čas, na aké iné zimné športy okrem hokeja by ste sa chceli ísť pozrieť?

„Mám rada naozaj všetky zimné športy, no zatiaľ neviem, či sa

nám podarí navštíviť aj iné športoviská okrem hokejového štadióna a zápasov našich mužov. Veľmi rada by som si pozrela napríklad krasokorčuľovanie, ale napríklad by som chcela zájsť aj do Whistlera a v bochoch, či v lyžovaní povzbudiť našich krajanov. Myslím si, že náš tím by bolo určite počuť.“

Peter Kimijan

HC SLOVAN BRATISLAVA

ROZPIS DOMÁCICH STRETNUTÍ NA MESIAC FEBRUÁR:

5.2. HC SLOVAN Bratislava vs. Hkm Zvolen –

7.2. HC SLOVAN Bratislava vs. MHk 32 Liptovský Mikuláš –

19.2. HC SLOVAN Bratislava vs. Hk 36 Skalica –

26.2. HC SLOVAN Bratislava vs. HC Košice –

piatok o 18:00 hod.

nedeľa o 17:00 hod.

piatok o 18:00 hod.

piatok o 18:00 hod.

Z KUCHYNE STARÉHO PREŠPORKA

Vydavateľstvo Matica Slovenská (www.vydavatel.sk) vydalo v roku 2000 knihu od Petra Ševčoviča Z kuchyne starého Prešporka. Autor sa v knihe vracia k spomienkam svojho starého otca. Prinášame vám nostalgické úryvky z tejto knihy ako aj cenné historických recepty takmer doslova opísané z pôvodných kníh. Keďže je momentálne plesová sezóna, dočítate sa o osvedčených receptoch starých niekoľko storočí, ktoré boli určené špeciálne pre bábových hostí.

Moja stará mať si v roku 1920 otvorila súkromnú školu pre gazdinky a s nadšením zbierala prešporské kuchárske predpisy. Pedantne si ich slovo za slovom odpisovala z rôznych súkromných, ručne písaných kuchárskych kníh, ktoré mamičky dávali dcérenkám zväčša k pätnástym narodeninám. Boli v nich návody, ako vyliečiť zdutého kanárika, navariť domáce mydlo, ako si znamenitou várou udržať priazeň manžela aj hostí, ako sa pri nákupoch nedať ob-

chodníkmi oškľbať, ale aj ako pre rodinu vytvoriť hrejivý a priťažlivý domov. Zhromaždila recepty od žobrákov, úradníkov, členov šľachtických rodov, robotníkov, bordelám, rabinov, katolíckeho i protestantského duchovenstva, horárov, vinohradníkov, mäsiarov a kuchárov prešporských vinární a reštaurácií.

Prešporok v druhej polovici devätnásteho storočia žil družne a spoločensky. Na každých sto obyvateľov pripadal jeden spolok, či už národnostný, profesný, politický, záujmový, športový, náboženský, kartársky, šachový, spiritistický, filozofický alebo inak hlbavý. V období fašiangov, od Troch kráľov po Popolcovú stredú, usporiadal takmer každý spolok ples.

Šodó z prešporských vín

Maškrtne jazýčky dám a ešte maškrtnejšie pánov na niektorom z domácich večierok príjemne prekvapíš prešporským šodó. Prešporské sa líši od bežného tým, že ho robievame z rôznych druhov vín. Z bieleho vznikne žltulinké, z červenej frankovky fialkové, z ríbezlového či jahodového vína červenkasté. Sprav vždy aspoň dve rôzne, lahodí to oku. Metličkou rozšlahaj dve deci vína, štyri žltky, štipku soli a

štyri polievkové lyžice vanilkového cukru. Nádobu vlož do väčšej, v ktorej už vrije voda, a jej obsah usilovne šlahaj. Vajcia s vínom sa najsamprv spenia, potom začnú hustnúť a zdvojnásobia svoj objem. Keď už šlaháš iba hustú penu, odstav šodó z ohňa. V žiadnom prípade sa nesmie variť, lebo by sa sklago. Hustý jemný krém úžasnej chuti nemusíš horúci podávať len k pupákom, dukátovým buchtičkám alebo s piškótami. Zmiešaj ho niekedy so surovými jablkami pokr-

janými na kocky, s mesiacikmi ošúpaných pomarančov, s kolieskami banána alebo s odkvapkanými zaváranými jahodami, hruškami či broskyňami. Môžeš ním naplniť košíčky z krehkého cesta a každý ozdobiť višňou naloženou v rume. Vždy bude chutiť, aj keď ho spraviš z podradnejšieho vína, o čom, pravdaže, hostom nič nepovieš.

Veronika Ševčíková

1. Kedy prebehla v Bratislave prvá korunovácia uhorského kráľa:

- a) 1363
- b) 1463
- c) 1563

2. Ktorá je najstaršia fontána v Bratislave:

- a) Rolandova fontána
- b) Fontána sv. Juraja
- c) Ganymedova fontána

3. Prvý slovenský panelák postavili na Kmeťovom námestí v roku:

- a) 1954
- b) 1964
- c) 1974

4. Veľtrh cestovného ruchu ITF SlovakiaTour navštívilo v tomto roku rekordných vyše:

- a) 18 000 návštevníkov
- b) 38 000 návštevníkov
- c) 68 000 návštevníkov

SPRÁVNE ODPOVEDE:

POMÔCKY: AAT, TARL, DKK, ZBOROV, VIOL, TEČIČI, LZ, KI, ALEN	VÝHONOK	1. ČASŤ TAJNÍČKY	OLYMPUSKÉ HRY (SKR)	DRUH	STARÁ NÓRSKA JEDNOTKA DĹŽKY	JAPONSKO (ANGL)	POSLEDNÁ SPRÁVA (SKR)	ST. NÁSTROJ NA ORANIE	ZNAČKA BICYKLOV	3X K	ŠPZ OLOMOUČA (ČR)	PRIPEVNÍ LEPENIM	ŠPORTOVÁ ZNAČKA	PLÁTALO
MOTANIM NAVIN							ZDOLAL, VYVOJOVO POSTÚPIL							
POMNÍK							2. ČASŤ TAJNÍČKY							
MOL BULHARSKA			ČESKÉ MUŽSKÉ MENO (JOZEF)				KORUNA DÁNSKA (KÓD MENY)				LITOVSKÁ MINCA			
MESTO V BELGICKU			INDICKÉ LAHKÉ VÍNO	NAPLNILA VSUNULA			IRČINA (KÓD JAZYKA)			SÚSTAVA POZNATKOV		VYSIEVANIE, SEJBA		
URADNÍK V STAROM RUSKU				ZEM U SUMEROV	MENO NORBERTA				ŠTUČHAL (EXPR)					
	REV				VÝMENA (HOVOR)				VYHYNUTÉ PLEMENO PŠOV					
	OBEC V OKR BARDEJOV					JESTVUJ		ÚTES (POET.)					TAK (NEM.)	
ZAIR - ŠPORT. KÓD KRAJINY				SPOJKA		RIMSKE ČÍSLO 51		S PLÝNYM VEDOMIM					52 RÍMSKYMI ČÍSLICAMI	
				NEBDELA			MAL VEDOMOSŤ						ČIASŤOČNE, NAPOLI	HORKO-ŤAŽKO
BERKÉLIUM (ZN)			PREPÁČTE (TELEGR)				SEČNÁ I BODNÁ ZBRAN				ZNÁSILNENIE, PO ANGLICKY			
			TIBETSKÝ JARABICOVÝ VTAK				HRABLE (ANGL)				MEDIKAMENT			
NUDA (KNIŽ)						PRIVÁDZAL NA SVET					KRÁČA			
						NOVÝ ZELAND - OLYMPUSKÁ SKR					LOW NOISE AMPLIFIERS			
HERECKÁ ÚLOHA					NAKRÚTIL							PALÁDIUM (ZN)		
												KRYPTON (ZN)		
PLŮŽIL					3. ČASŤ TAJNÍČKY									
VARENÉ JEDLO (HOVOR)					VYLIEVA				MENO KAROLINY					

Druhou z osobností, ocenenou vlni Bratislavskou čuĥoriedkou – Cenou Júliusa Satinského – bola lekárka a prezidentka neziskovej organizácie Liga proti rakovine Eva Siracká. S onkológiou sa „zblížila“ ešte ako veľmi mladá, a už pri nej zostala. Stojí za mnohými charitatívnymi projektmi v tejto oblasti, napríklad za Dňom narcisov. O humanite povedala, že ju nemožno nijako zafinovať, že je to – dokončenie výroku nájdete v dnešnej tajničke.

Eva Siracká: „Humanita je...“ (pokračovanie v tajničke)

LEN ABY TIE VISUTÉ ZÁHRADY VYBUDOVALI

Až do 5. februára sa dajú obzerať prvé ateliérové práce študentov dvoch slovenských univerzít (Slovenskej technickej v Bratislave a Slovenskej poľnohospodárskej v Nitre) na tému Bratislavské visuté záhrady v Primaciálnom paláci. V sále č. 5 na prízemí vpravo, každý deň medzi 9. a 17. h. S bezprostrednými postrehmi sa možno zveriť stránkam v na stole položenej Knihe návštev.

Najčastejšou hláškou, odpočtov z rozhovorov prítomných, bolo jednoznačne želanie: „Len aby sa to aj zrealizovalo!“ Aby to nezostalo pri výstave, aby sa vystavené dielka po jej skončení neocitli kdesi v škatu-

liach a nezapadli v nich prachom. Možno by spomínanú skupinku návštevníkov potešili slová bratislavského primátora Andreja Ďurkovského, ktoré odzneli na nedávnej vernisáži. „Nie je vylúčené, že sa jeden z návrhov, prípadne kombinácia viacerých, napokon aj zrealizuje.“ Keby sa tak stalo, Bratislavčania a turisti by mohli oddychovať v terasovitých záhradách nad mestom.

„Z čoho to chce mesto zaplatiť? Veď nie sú peniaze ani na poriadne kvety v mestských parkoch!“ rozčuľovala sa staršia pani pri pohľade na 24 na stenách zavesených študentských návrhov. Zháňanie finanč-

Vizualizácia projektu.

foto: Hlavné mesto Bratislava

ných prostriedkov označil Ďurkovský za ďalší krok. Mesto má projekt financovať čiastočne z verejných zdrojov, počíta však aj s pomocou súkromných firiem. Či pomôžu, je vo hviezdach.

„Som rozhodne za to, aby bolo v Bratislave viac zelene, preto odmietam, aby v tých visutých záhradách boli nejaké budovy. Akékoľvek, načo?“ myslí si mladý muž, prespávajúci aktuálne v jednom z petržalských panelákov. Všimol si totiž, že niektoré návrhy počítajú aj s výstavbou fitnesscentier, hotelov, požičovníou bicyklov alebo reštaurácií. „Preč s mrakodrapmi by mohlo

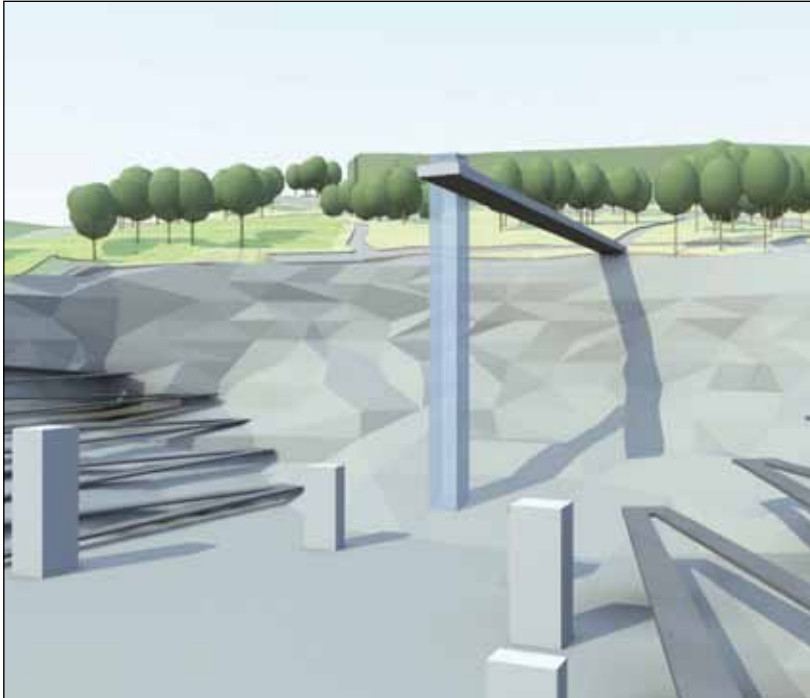
byť heslo slovenskej metropoly do ďalších rokov,“ doplnil ho kamarát. Vzápätí sa smutne pousmial. „Ale dosť pochybujem o tom, že by sa toho niekto z vedenia mesta pridrižoval.“

„Pristupovali sme k tomu zodpovedne a s empatiou,“ vyjadrila sa za autorov prác Milota Sidorová, študentka 5. ročníka na Fakulte záhradníctva a krajinného inžinierstva na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre. Územie, ktoré spracovávali, je totiž mierne problematické. „Rozmýšľali sme o tom, čo ľudia potrebujú, čo bude mať aké dôsledky. Mysleli sme na rôzne sku-

piny budúcich návštevníkov areálu, napríklad na hendikepovaných,“ povedala ešte. Vychádzali pritom aj z toho, čo za parky videli počas svojich zahraničných pobytov v iných európskych štátoch.

Isté nie je v prípade Bratislavských visutých záhrad zatiaľ nič. Vie sa akurát, že by sa mali rozkladať na nejakom úbočí, z ktorého by bol pekný výhľad na krajinu. Mesto pripravuje vo februári na túto tému aj odbornú diskusiu.

(ld)

Vizualizácia projektu.

foto: Hlavné mesto Bratislava

DUNAJSKÁ PROMENÁDA SA MENÍ A ROZRASTÁ

Promenádu na európskej úrovni sľubuje obyvateľom hlavného mesta primátor Andrej Ďurkovský. Myslí pritom úsek na ľavom brehu Dunaja, medzi Starým a Novým mostom. Prejsť sa po postupne sa meniacej a o nové prvky sa rozrastajúcej promenáde bude dať už túto jar. Oficiálne ju chcú otvoriť 21. marca.

Objavilo sa tam už sto lavičiek, pribúdajú lampy, totožné s tými v historickom centre. Cyklisti si svoje bicykle budú môcť odložiť v siedmich stojanoch, košov na odpadky bude na nábreží 26. Celkovo sa pár metrov od rieky položí 4 800 štvorcových metrov novej dlažby so žulovou mozaikou, súčasťou ktorej

bude aj vodiaci pás pre nevidiacich. Priestor časom prezelení 34 novovysadených platanov. Stotisíc eur na ich výsadbu pritom poskytol Doprastav (ktorý má na svojom konte aj výstavbu protipovodňovej hrádze), zvyšných 800 000 eur prišlo z hlavného mesta po tom, čo o tom vlani na jeseň rozhodli mestskí poslanci.

K zmenám dochádza aj v neďalekom parčíku na Vajanského nábreží, medzi Osobným lodným prístavom a Propelerom. Tam sa angažuje Staré Mesto, ktoré vyčlenilo prostriedky na jeho revitalizáciu. Na zavlažovací systém, napríklad, padlo 18-tisíc eur, ďalších 64-tisíc eur pôjde na budovanie

chodníkov – nie asfaltových, štrkových, osadenie obrubníkov a opravu oplotenia. Pribudne tridsať nových stromov.

Zmeny v oblasti dunajskej promenády súvisia s nedávnym budovaním protipovodňovej ochrany. Mesto plánuje v budúcnosti aj rozšírenie Vajanského nábrežia o pruh pre cyklistov.

(ld)

Sto lavičiek sa v poslednom období objavilo na postupne sa obnovujúcej promenáde medzi Starým a Novým mostom. foto: Hlavné mesto Bratislava

Vizualizácia projektu.

M Studio/design factory

Nábřeží sa zazelená 34 novými platanmi.